Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125

УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 33. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го ЛЮТОГО 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 11, 1977 No. 33. VOL. LXXXIV.

ПОМЕР ОЛЕКСА ГРИЩЕНКО

(С. Гординський). — За останніми повідомленнями, у містечку Ванс на півдні Франції в суботу 29 січня помер на 94 році життя великий український мистець-маляр Олекса Грищенко. Похорон, на якому були приявні українські мистці у Франції, відбувся у вівторок 2 лютого у Вансі.

Св. п. Олекса Грищенко

Олекса Грищенко народився 1 квітня 1883 р. в містечку Кролевці на Чернігівщині. Змалку жив він в історичних центрах Гетьманщини — Нов городі Сіверському, Конотопі, Глухові, Батурині, Ніжині. Під час семінарських років у Чернігові молодий Олекса перебував у колі Михайла Коцюбинського, Миколи Чернявського, Миколи Вороного; його шкільними колегами були Павло Тичина, Микола Зеров, Ісаак Мазепа. Мистецьке навчання почав він у студії С. Святославського в Києві, а одночасно в Київському університеті студіював біологію, яку закінчив дипломом у Москві 1912 р. Під час студій робив численні подорожі на Крим, до Італії і Франції, де захопився новими течіями в малярстві, особливо кубізмом. Мобілізований під час війни до царської армії, большевицьку революцію пережив у Москві, але вже не зміг дістатися на Україну, де його брат Григорій був покловником української армії. Через окупований Харків Грищенко добився до Одеси і на Крим, звідки йому вдалося виїхати до Царгороду.

В Царгороді (Істамбулі) Грищенко намалював сотки акварель, які незабаром зробили його ім'я славним у мистецьких колах Европи й Америки 20-их рр. В Парижі Ф. Леже виставив в Осінньому сальоні 1921 р. 12 його царгородських картин, хоч кожен мистець мав право виставити тільки дві. 1923 р. він малює в Греції і виставляє у Візантійському музеї в Атенах, якому допомагає упорядкувати збірку старих ікон. Після повороту до Парижу д-р Альфред Барнес закуповує 17 його творів для своєї славетної колекції в Меріон біля Філядельфії. В половині 20-их рр. Грищенко осідає в містечку Кань біля Ніцци, де 1927 одружується з Лілею де Мобеж і щороку робить мистецькі поїздки по Европі та влаштовує десятки виставок.

1931 р. Грищенко бере участь у І Виставці Асоціяції Незалежних Українських Мистців у Львові, яка незабаром влаштовує його індивідуальну виставку в Музеї НТШ. Після війни переноситься з дружиною до Вансу та часто бере участь у виставках Об'єднання Мистців Українців в Америці. 1958 р. він з дружиною вперше приїжджає до Ню Йорку, де в залях Українського Інституту відбулася перша його індивідуальна виставка в Америці. 1963 р. він створює „Фундацію Олекси Грищенка", якій дарує 72 свої твори для передачі в майбутньому музеям України. Він виставляє теж у Філядельфії. Остання його виставка з акварель відбулася в Українському Інституті в березні 1976 р., а в жовтні-листопаді того року 60 творів Грищенка були показані в музеї в Едмонтоні в Канаді.

Грищенко був теж видатним знавцем ікони і автором книг про неї. Зокрема він талановитий письменник-мемуарист, з його спогадів варто згадати „Два

(Закінчення на стор. 5-ій)

ЕСПАНІЯ ВІДНОВИЛА ДИПЛОМАТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ З СССР

Мадрід. — Еспанський уряд проголосив в середу, 9-го лютого ц.р., офіційним комунікатом, що у висліді довших переговорів між представниками урядів Еспанії і СССР відновлено дипломатичні зв'язки між цими двома державами після перерви, яка тривала 38 років. В тому самому часі речники уряду повідомили, що Еспанія відновить дипломатичні зносини з Мадярщиною і Чехо-Словаччиною, хоч ті зносини вже були започатковані раніше, коли нав'язано дипломатичні зв'язки з Румунією, Польщею і Югославією. Це потягнення, на думку офіційних речників, було конечним для зміцнення уряду прем'єра Адольфа Суареса, який змагає до повної демократизації системи в Еспанії і відновлення діяльности усіх політичних партій, включно з комуністичною, яка має добрі зв'язки з комуністами Румунії і Югославії.

Повідомлення про відновлення дипломатичних зв'язків було проголошене рівночасно також в Москві. Перші кроки для відновлення зв'язків з СССР були вправді зроблені ще за життя диктатора Франціска Франка, який помер в листопаді 1975 р. Чотири роки перед його смертю Еспанія нав'язала була торговельні зв'язки з СССР і іншими східньо-европейськими країнами, місії яких функціонували в Мадриді як амбасади.

Нав'язанням дипломатичних зносин з Москвою, які були перервані майже чотири декади, невдоволені праві організації в Еспанії і фалянгісти. Вони домагаються звороту Совєтським Союзом 510 тон золота, яке було вивезене до Москви в часі еспанської громадянської війни і ніколи не повернене Еспанії. Привласнене урядом СССР золото вартує тепер біля 2-х більйонів долярів і воно не було згадане у переговорах. Совєтський Союз твердив раніше, що золото було зужити для допомоги еспанським республиканцям, які воювали проти Франка.

В загальному потягнення еспанського уряду знайшло схвалення серед політичних партій і їхніх лідерів, які вважають, що відновлення дипломатичних зв'язків зі Сходом було конечним. Еспанське міністерство закордонних справ назвало цей акт „забезпеченням миру в Европі і цілому світі".

Кастро хвалить Картера, надіється на кращі зв'язки

Гавана. — Кубинський прем'єр-міністер Фідель Кастро заявив у інтерв'ю з американським кореспондентом Біллом Моєрсом, що радіє з того, що Джіммі Картер був обраний на президента ЗСА, бо вважає його людиною, в якої дуже розвинені „почування моралі". В інтерв'ю, яке було передане телевізійною сіткою „Сі-Бі-Е" в середу, 9-го лютого, Кастро висловив думку, що президент Картер буде поступати „згідно з універсальними принципами", а не принципами капіталізму чи марксизму, і тому тепер заіснувала можливість відновлення „нормальних зв'язків" між Кубою і ЗСА, які були перевані 16 років тому. Кастро висловив готовість зустрінутися з президентом Картером, „якщо Президент цього забажає". Він сказав, що не Куба, а ЗСА перервали нормальні дипломатичні та торговельні зв'язки і додав, що Гавана „привітає зміну в політиці Вашінгтону". Як відомо, державний секретар Сайрус Венс 10 днів тому заявив, що новий уряд ЗСА хоче встановити добрі зв'язки з усіми країнами світу і тому він готовий приступити до переговорів щодо можливости відновлення „нормальних зв'язків" з Кубою.

СОВЄТИ ЗААРЕШТУВАЛИ ЮРІЯ ОРЛОВА

Москва. — Кореспондент телевізійної та радіо сітки „Сі-Бі-Ес" інформує, що в середу, 9-го лютого, совєтська поліція (КҐБ) заарештувала Юрія Орлова, відомого в Совєтському Союзі дисидента, члена Московської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод. „Сі-Бі-Ес" теж пригадало, що кілька днів тому КҐБ заарештувало іншого члена Московської Групи, Александра Ґінзбурга, а минулої суботи, 5-го лютого, також заарештувало в Києві Миколу Руденка, голову Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод в Україні.

КРЕМЛЬ ВИСИЛАЄ СВОЇХ ЕМІСАРІВ ДО ПРАГИ

Прага. — Кореспондент „Ню Йорк Таймс" Пол Гофманн інформує в числі з 10-го лютого ц. р., що до столиці Чехо-Словаччини прибула 5-членна делеґація з Москви для - як загально припускають - дискусії з урядовими чинниками про останні події, зв'язані з людськими правами і декларацією „Хартія 77", яку підписали біля 500 осіб, переважно інтелектуалістів. Офіційний орган чехо-словацької компартії „Руде Право" інформує, що делеґацію очолює Іван В. Капітанов, один із секретарів московського Політбюра і відповідальний за партійні кадри. Помимо того, що часті візити високих партійних осіб є звичними в комуністичних країнах, ніхто не сумнівається, що головною причиною приїзду московської делеґації є справа „Хартії 77". Москва вже від довшого часу з тривогою спостерігає розвиток подій в Чехо-Словаччині, як також в інших комуністичних країнах, зокрема в Польщі і Мадярщині, побоючись відкритого виступу революційних елементів. Совєтський амбасадор в Празі Владімір Мацкевич від часу появи документу „Хартія 77" кілька разів розмовляв вже з генеральним секретарем КПЧ Густавом Гусаком та іншими чехословацькими верховодами і відвідував зібрання, на якому комуністичні ватажки дискутували справу цього документу. Також совєтська преса засудила поступування „правих екстремістів". Проте, речники дисидентів не є певні чи Кремль вдоволений методами, які стосує до них чехо-словацька політична поліція, бо вони привикли до більш жорстокої поведінки із своїми дисидентами. Панує також думка, що Москва невдоволена розвитком подій в Чехо-Словаччині на передодні европейської конференції для справ миру і безпеки в Беоґраді, яка має відбутися в червні ц. р. і завданням якої є зробити підсумки виконування прийнятих в Гельсінках постанов.

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ УККА ВІДБУЛА МІСЯЧНІ ЗБОРИ

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В п'ятницю, 4-го лютого ц. р., тут в власному приміщенні відбулося чергове місячне засідання Президії УККА, в якому взяло участь 18 членів. В програму нарад входили справи, зв'язані з біжучою діяльністю УККА та реалізацією постанов і резолюцій XII Конгресу Українців Америки.

Інж. Юрій Нестерчук, голова Відділу УККА у Вашінгтоні, якого запрошено на асідання, звітував про його заходи для встановлення Інформаційного Бюра УККА в столиці ЗСА. Оглянено кілька пропонованих об'єктів-кімнат, які евентуально підходили б під таке Бюро, та передискутовано жадані ціни-оплати. Обмірковано також справу відповідного кандидата на директора такого Бюра. Рішено далі переговорювати справу винайму кімнат, як і шукати кваліфікованої особи, яка могла б обняти керівництво над таким Інформаційним Бюром.

Адміністративний директор мґр Іван Базарко звітував про його зустріч з проф. Омеляном Пріцаком з Гарвардського Українського Наукового Інституту, під час якої виринуло питання про поновлення розмов між УККА та ФКУ, які перервано чотири роки тому. Всі дискутанти однозгідно заявили, що треба відновити спільні розмови і вибрано Комісію в складі проф. Богдана Гнатюка, інж. Євгена Івашкова та проф. Петра Стерча для пороблення вступних заходів.

Мґр Іван Базарко рівно ж звітував, що 28-го січня ц. р. відбулися збори Правничої Комісії УККА, в якій взяли участь українські адвокати: Михайло П нак, Іван Флис, Юрій Волинець, Аскольд Лозинський та Константин Ваньо. Предметом нарад є створення організації, яка в порозумінні з УККА розглядала б проблеми, зв'язані з клеветами та дискримінацією проти українського імени та українців як етнічної групи в Америці. Рішено опрацювати спеціяльний правильник та розглядати конкретні проблеми.

Екзекутивни віцепрезидент Йосип Лисогір, який проводив зборами заявив, що робляться заходи, щоб президент Картер прийняв українську делеґацію у зв'язку з посиленням московсько-большевицького терроризму в Україні.

Проф. Б. Гнатюк, голова Комісії для студій сучасного стану в Україні, звітував про успішне засідання цеї Комісії у Філядельфії 29-го січня ц. р. разом з представниками Комітетів Оборони В. Мороза, на якому

(Закінчення на стор. 6-ій)

В СССР тривожаться дозвіллям молоді

Київська „Молодь України" інформує, що 26-го січня ц. р. в Кремлі відбулося засідання Комісій у справах молоді Ради Союзу і Ради Національностей Верховної Ради СССР. Під час засідання обговорено питання „Про практику організації вільного часу працюючої молоді", керуючись турботою комуністичного виховання і раціонального використання вільного часу працюючої молоді. На засіданні відмічувалося, що існують істотні недоліки, тобто: „мало уваги приділяється формуванню навичок і вмінню раціонально використовувати цей час для свого кругозору, підвищення культурного рівня, політичної підготовки, вивчення рідного краю, фізичного загартування", — пише київська „Молодь України".

Уряд не змінює своїх плянів щодо економіки

Вашінгтон.- Чарлс Шульц, голова Ради Економічних Дорадників Білого Дому, у середу, 9-го лютого, заявив в інтерв'ю, що не зважаючи на те, що строга зима спричинилася до значного сповільнення в розвитку економіки країни, уряд президента Джіммі Картера не плянує вводити змін в свій економічний плян, який шляхом зменшення податків і створення федеральних програм масового затруднення має на меті стимулювати економіку країни. Шульц сказав, що хоча під час першого кварталу 1977-го року економічний зріст з уваги на гостру зиму може бути менший, ніж передбачувано, то протягом наступних кварталів економіка „надробить" втрати перших трьох місяців. Він твердив, що немає потреби змінювати економічний плян, який виноситиме 31 більйон долярів, і що протягом цілого року економіка повинна зрости на приблизно 6 відсотків, а рівень безробіття обнизитися до 6.7 або 6.9 відсотка цілої робочої сили. Шульц додав, що федеральний уряд може ще таки виготовити „пляни наглої потреби" для тих частин країни, які найбільше потерпіли від небуденно довгої і гострої зими.

ЗСА вимагатиме змін в процедурі ОН щодо людських прав

Об'єднані Нації, Н.Й. — Аллард Ловенстін новопризначений представник ЗСА до Комісії Людських Прав при Об'єднаних Націях, в середу, 9-го лютого, повідомив, що Америка старатиметься ввести зміни в процедуру цієї Комісії відносно полагодження зажалень щодо порушення людських прав, які кожного року тисячами напливають до ОН, але яких не полагоджується. Ловенстін, який того дня відлетів до Женеви на 5-тижневу сесію цієї Комісії, сказав, що уряд президента Джіммі Картера, подібно як і попередній уряд ЗСА, вважає, що треба конечно створити пост Коммішенера Людських Прав, бюро якого розглядало б зажалення протягом цілого року, а не можна полягати тільки на один річний звіт Комісії Людських Прав, виготовлений під час однієї 5-тижневої сесії.

Теперішня процедура, встановлена в 1973-му році, виглядає так: підкомісії розглядають зажалення щодо порушення прав, які напливають з різних держав світу, і тоді передають пропозиції цілій Комісії відносно країн, з яких напливає найбільше зажалень. Відтак ціла Комісія розглядає ці справи на своїй річній сесії. Однак ця Комісія досі не схвалила ніодної резолюції в справі розслідування стану людських прав в будь-якій державі. Цього року Комісія під час своїх нарад в Женеві має розглядати зажалення щодо порушення людських прав в Уґанді, Малаві, Чіле, Ґвінеї, Болівії та Південній Кореї, але не розглядатиме стану тих прав в жадній комуністичній державі, хоча з тих країн напливає до ОН найбільше зажалень.

Комітет Відділів УНС Ніяґарської Округи відбув збори, перевибрав управу

Ст. Кетринс, Канада. Минулої суботи, 5-го лютого, тут відбулися річні загальні збори Комітету Відділів Українського Народного Союзу Ніяґарської Округи, в яких взяли участь 22 представники вісімох Відділів Округи та які в результаті перевибрали дотеперішню Управу в складі: Петро Дяків — голова, пані Катерина Онуфрик — заступниця голови, Єфим Омельченко — секретар, Михайло Боровський — касир та Осип Фаренич — секретар. Контрольна Комісія: Петро Самець, Микола Бережук та Михайло Гладиш.

Збори відкрив і опісля з вибору приявними ними проводив п.Петро Дяків, секретарював п. Є.Омельченко. Відкриваючи збори, п.Дяків привітав приявних, між ними гостей: головного предсідника Йосипа Лисогора, головного директора УНС на Канаду сен. Павла Юзика та діючого головного агента УНС на Канаду і новообраного голову Окружного Комітету Відділів УНС Торонта, Богдана Зорича.

Після дальших формальностей: вибору президії зборів та схвалення порядку нарад і прочитання та схвалення протоколу з попередніх річних зборів, відбулося звітування членів Управи, яке започаткував голова П.Дяків. Минулий рік — говорив звітодавець — не належить, на жаль, до успішних в організаційних досягненнях Округи. Зорганізовано тільки 62 нові члени в порівнянні із 123 новими членами в попередньому 1975-му році. Треба посилити організаційну активність, зокрема серед молоді в теперішній передконвенційній членській кампанії, до чого й закликав звітодавець, згадуючи, що Ніяґарська Округа УНС в цьому році відзначає своє 10-річчя.

Заступниця голови пані Катерина Онуфрик допомагала голові в організаційній праці, яка — вона вірить — дасть кращі результати в цьому році.

Секретар Єфим Омельченко звітував про свої труднощі в організуванні нових членів, до яких він зараховує здержливість УНС в уділюванні гіпотечних позичок, відсутність зацікавлення життьовим забезпеченням та УНСоюзом серед молоді та ряд інших причин.

Петро Самець, звітуючи за Контрольну Комісію, потвердив звіт касира Михайла Борецького, що в касі Округи находиться 172.42 доляри, сказав, що книговедення є в повному порядку і запропонував абсолюторію Управі.

Після звітів Управи промовляли приявні гості. Головний предсідник Йосип Лисогір дав загальний огляд розвитку і стану УНСоюзу в усіх ділянках його активностей в минулому році; головний директор УНС на Канаду сен. Павло Юзик говорив про працю і потреби очолюваного ним Канадського Представництва УНС та зокрема про необхідність і можливості посилення організаційної активности, а Богдан Зорич, виконуючи обов'язки головного зв'язкового УНС з урядовими установами, пропонував Окрузі свою допомогу в організаційних зусиллях.

Опісля відбулася пожвавлена дискусія, в якій забирали голоси пані Еміл Смаль та пані Катерина Онуфрик і панове: Д.Пиш, М.Бережук, М.Климчук, Е.Піжицький, М.Гладиш, П.Самець, Н.Шпурко, М. Боровський та Є.Омельченко. Всі признавали існуючі труднощі в організаційній праці, але рівночасно і вказували на потреби та можливості значного пожвавлення організаційної активности і тим самим значного збільшення її успіхів.

Після нарад, їх учасників гостили перекуско пані з дому УНО, в якому відбувалися збори.

Опісля пп.Й.Лисогір і Богдан Зорич та члени Окружної Управи відвідали Український Чорноморський Дім, в приміщеннях якого має свою канцелярію 454-ий Відділ УНС. Секретар цього Відділу п.М.Бережук познайомив гостей з плянами збільшення Дому, який заміряє звернутися до УНС з проханням збільшити гіпотечну позичку на ту ціль.

Гарвардська літня школа українознавства

Цього року літня програма українських студій в Гарвардському університеті буде переведена вже сьомий раз. В попередніх шести роках в тих літніх програмах взяло участь майже 300 студентів.

Інтенсивні кредитовані курси історії України, української літератури й українського мовознавства відбуватимуться в часі від 27 червня до 25 липня. Крім курсів будуть переведені теж загальні і спеціялізовані семінари, а у вільних від навчання хвилинах для відпочинку буде влаштована культурно-розвагова програма.

Викладатимуть професори: Орест Субтельний, Григорій Грабович і Богдан Струмінський, а семінари переводитимуть запрошені гості з-поза Гарварду.

Для студентів, матеріяльні спроможності яких обмежені, Головна Екзекутива ФКУ старатиметься роздобути кілька стипендій.

До участи в Гарвардській Літній Школі Українознавства заохочується студентів всіх коледжів і тих, що цього року закінчать середню школу, навіть якщо українознавство не є головним предметом їхніх студій і зацікавлень, бо перебування в українському Гарварді напевно збагатить їхнє загальне знання про Україну, яке необхідне кожній інтелігентній, свідомій свого українського походження молодій людині, як також скріпить почування шляхетної гордости з приналежности до духовости й культури тисячолітньої нації.

ПРОДОВЖЕНО ОБРАЗОТВОРЧУ ВИСТАВКУ В НЮАРКУ.

Нюарк, Н.Дж. — Як інформують, Образотворча Виставка Українських Мистців — малярства і скульптури, — що її влаштував 28-ий Від. СУА з нагоди 200-річчя ЗСА, і яка відбувається тут в Нюаркському Музеї при 49 Вашінгтон ст., з огляду на велику фреквенцію продовжена до 20-го лютого ц.р. Музей відкритий щоденно від понеділка до п'ятниці від 12-ої до 5-ої по пол., а в неділі від 1-ої до 5-ої по пол.

Нітше радить Сенатові відкинути номінацію Варнкі

Вашінгтон. — В середу, 9-го лютого, Пол Г.Нітше, колишній заступник секретаря оборони, закликав Сенат не затверджувати Пола Варнкі на директора Агенції роззброєння і контролі над зброєю та на пост головного представника ЗСА у переговорах із СССР в справі обмеження стратегічної атомової зброї, бо, на думку Нітше, Варнкі часто зміняє свої погляди в справі роззброєння, а деякі пропозиції Варнкі можуть бути дуже небезпечними для оборонної спроможности Америки та цілого вільного світу.

Під час свідчення перед Сенатською комісією для закордонних справ Нітше, який був безпосереднім шефом Пола Варнкі в Департаменті оборони, заявив, що пропозиція Варнкі, щоб ЗСА на шість місяців самочинно припинили розбудову нової зброї з надією, що Москва візьме це собі за приклад і теж припинить розбудову своєї зброї, „є наївною і небезпечною". Пол Нітше сказав, що протягом 5-ох років, коли був членом делеґації ЗСА на переговори з СССР щодо роззброєння, він переконався, що совєтські лідери зовсім не поступають так, як хотів би Варнкі, а використовують кожну однобічну концесію для скріплення своєї військової сили.

Як відомо, президент Джіммі Картер кількакратно висловив свою беззастережну підтримку для Варнкі, хоча серед законо-

ЗСА відмовили візи членові ПВО

Вашінгтон. — Державний секретар Сайрус Венс відмовився підписати візу для провідного члена Палестинської Визвольної Організації, який бажав приїхати до ЗСА в кінці цього тижня, щоб виступити з доповіддю на політичному зібранні в місцевості Чеві Чейс, Мд., на передмісті Вашінгтону, спонзорованому американськими приятелями тієї організації. Сабрі Їрис приїздив минулого року на суданський пашпорт і пробував закласти у Вашінгтоні бюро ПВО. В тому часі йому було поручено опустити країну тому, бо він в анкеті подав своє місце народження місто Кантум в Судані, а пізніше виявилося, що він насправді народився в Гайфі, колишній Палестині, тепер Ізраїль. Речник Державного департаменту заявив, що теперішнє прохання Їриса відхилено тому, бо ЗСА не бажають, щоб члени ПВО приїздили сюди для ведення політичної діяльности. Крім того державний секретар Венс плянує свою подорож на Близький Схід і не бажає, щоб цей випадок був причиною будь-яких непорозумінь між ним і ізраїльським урядом. Метою поїздки Сайруса Венса, яка розпічнеться вже наступного тижня, є започаткувати розмови про підписання мирового договору на Близькому Сході.

ПРОСФОРА „ДУМКИ"

Ню Йорк. — В неділю, 13-го лютого ц.р. о год. 4-ій по полудні тут в Авдиторії Школи св. Юра при 6-ій вулиці відбудеться Просфора „Думки". В програмі: дебют філії „Молодої Думки" з Нюарку під керівництвом Марійки Фесьо, виступ усіх філій „Молодої Думки" під диригентурою С. Комірного, гостинний виступ письменника Івана Керницького-Ікера, повторення різдвяної сценки „Ялинка", пера В.Юрченко у виконанні юних артистів 83-го Відділу СУА під керівництвом Марти Данилюк. Від години 7-11 вечором — забава з танцями; оркестра „Червона Калина". В імпрезі заповів свою участь Андрій Григоренко, син ген. Петра Григоренка, з дружиною.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знаменна пресконференція

Після порівняльно монотонної Інавгураційної промови та досить повторної „гутірки при ватрані", президент Джіммі Картер дуже приємно здивував журналістів і цілий американський нарід своєю першою пресовою конференцією, яка відбулася минулого вівтірка і була передавана на телебаченні і по радіо. Президент відповідав на запити кореспондентів з певністю, виявився дуже добрим промовцем, даючи точні і ясні пояснення свого становища до різних справ, а теж доказав, що добре обізнаний з різними проблемами і, може найважливіше, відповідав одверто, не стараючись пустою фразеологією „задовольнити" допитливих журналістів.

Ці позитивні аспекти в першу чергу виявилися у відповіддях Президента щодо людських прав, коли він недвозначно заявив, що він і його уряд продовжуватимуть „гостро і наполегливо" виступати в обороні тих прав в усіх країнах світу, зокрема в Совєтському Союзі, але в той самий час старатимуться довести до кращої співпраці між Вашінгтоном і Москвою на інших відтинках, наприклад, в справі підписання нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї. Він правильно заявив, що питання людських прав і обмеження зброї не повинні бути пов'язані із собою, а треба розглядати їх як дві окремі справи, які потребують якнайшвидшої розв'язки. Президент Картер цілком оправдано критикував попередній уряд, зокрема державного секретаря Генрі Кіссінджера, за те, що завжди старався пов'язувати ці справи, помилково вважаючи, що публічне критикування Москви за порушення людських прав може „пошкодити політиці детанту".

Вівтіркова пресконференція президента Картера була, отже, ще одним доказом, що наступила надійна зміна у політиці Вашінгтону відносно Москви, зокрема щодо оборони людських прав у Совєтському Союзі. Тоді, коли попередній державний секретар Кіссінджер твердив, що можна добитися поліпшення стану людських прав у СССР позакулісовими, „дипломатичними і спокійними заходами", то президент Картер під час пресової конференції публічно скритикував СССР за неоправдане „видворення" американського журналіста Джорджа Кримського та за ув'язнення дисидента Александра Ґінзбурга. Таким чином, це вже четвертий раз від перебрання влади Джіммі Картером 20-го січня ц. р., що або сам Президент чи Державний департамент виступили в обороні людських прав в комуністичних державах, точніше, в СССР і Чехо-Словаччині.

Пропоновані Генрі Кіссінджером способи поліпшення стану людських прав в СССР не мали успіху, а навпаки, дисиденти в Совєтському Союзі твердять, що „надто лагідний підхід" колишнього державного секретаря до питання людських прав тільки заохочував Москву скріплювати і збільшувати свої переслідування інакомислячих. Правда, немає ґарантії, що нова і більш відкрита політика президента Картера запевнить кращу долю кожному совєтському громадянинові, але вона напевно матиме більший успіх, ніж політика Кіссінджера. Це, між іншим, підтвердив в телевізійному інтерв'ю ще недавній совєтський політв'язень Владімір Буковський, що заявив, що тільки тиск західньої публічної опінії може допомогти совєтським дисидентам і цілому населенню Совєтського Союзу, додаючи, що політика детанту — це зрада свободи, зрада людських прав в СССР.

Отже, зміна політики Вашінгтону щодо питання людських прав в Совєтському Союзі — це дуже позитивне явище. Треба надіятися, що ця нова політика уряду ЗСА буде довготривалою і що президент Картер чи державний секретар Сайрус Венс виступлять публічно теж і в обороні українських політв'язнів і борців за національні, культурні та загальнолюдські права, як вже досі виступили в обороні Андрея Сахарова, Александра Ґінсбурґа та інтелектуалістів Чехо-Словаччини.

ЧИ МОЖЛИВА „БЛИСКАВИЧНА ВІЙНА"?

Мюнхен (П. Ф.). — Німецькі вирази — „Бліцкріґ" (блискавична війна), „Кіндерґартен", „Остполітік", „Реальполітік" та інші здобули собі міжнародне визнання, подібно до англійських спортових термінів або французьких слів для визначення жіночої моди.

Про війну, ведену зненацька, несподівано для ворога знали стратеги античного світу над Середземним морем. Майстром блискавичної війни був славний картаґінський полководець Ганнібал Барка: він пройшов, року 218 перед християнською ерою, непомітно для римлян через Альпи в Італію, і Римська республіка ледве врятувалася від повної руїни. Умів захопити ворога несподівано також імператор французів Наполеон Перший. Навіть його нещасливий похід на Москву 1812 року був задуманий як „бліцкріґ", бо російське військо не було підготоване до оборони проти французької аґресії.

Німецькі теоретики й практики воєнного мистецтва в XIX й XX століттях, як теж і політики, вважали, що блискавична війна може дати нападаючому певні надії на перемогу. Війна Прусії проти Австрії та її союзниці — Баварії (1866 р.). — це клясичний приклад блискавичної війни. Поразка австрійців під Кеніґґредом (чеська назва - Градец Кралове), та баварців і негайний мир з побитими відкрили пруському прем'єрові Бісмаркові шлях до об'єднання Німеччини після перемоги над Францією 1870 року.

Перед Першою світовою війною (1914 - 1918 р.) німецькі стратеги надіялись „блискавичним ударом" знищити військову силу східньої або західньої держав, що були у війні з Німеччиною (Франції або Росії). Плян не вдався.

Очарований успіхами у війні з країнами Західньої Европи, Гітлер почав 1941 р. блискавичну війну проти свого вірного союзника — Сталіна, і світ знає, як ця війна закінчилася.

Згадую ці факти, прочитавши книжку бельгійського генерала Клоза (Close), командира танкової частини у Західній Німеччині: „Европа без оборони". Клоз подає в книзі число панцерників у арміях совєтського бльоку, яке значно перевищує кількість війська НАТО в Европі. Бельгійський генерал приходить до невеселого результату: Москва з своїми союзниками може раптовою аґресією захопити велику частину території Західньої Німеччини і дійти до Райну. Автор навіть ставить здогад: рішальний день східньої аґресії може бути субота або неділя в літньому місяці, коли багато вояків НАТО є поза касарнями. Вони не встигнуть навіть вернутися до своїх полків, коли будуть оточені аґресорами. Генерал Клоз не вірить, що команда НАТО, втративши велику частину території Західньої Німеччини, захоче кидати атомові бомби на війська Варшавського Пакту. Непідготованість армій НАТО в силах наземних — це спокуса для Москви вирішити спір з „капіталістичними державами" способом блискавичної війни.

Критики книги ген. Клоза зазначають, що навіть після перших успіхів аґресії армій Совєтського Бльоку на захід команда НАТО має можливість зруйнувати запілля цього війська аж до Уралу й далі. Мовляв у Кремлі сидять люди з досвідом, які розуміють, що кожна війна несе різні несподіванки і веде часто аґресора до катастрофи

Ця дискусія між знавцями воєнного ремесла випускає з уваги політичні проблеми, котрі впливають на стратегію. А ці проблеми турбують непомалу вождів КПСС, оборонців „пролетарського інтернаціоналізму". З одного боку, не вважаючи на жорстокі репресії та залякування, знаходяться люди і цілі групи громадян у країнах Совєтського Бльоку, що явно або тайно ведуть пропаґанду проти режиму тиранії і вимагають права для всіх громадян брати активну участь у громадському житті. Це — прямування до демократії. За „царя — батюшки Сталіна таких відважників поліція негайно послала б туди, де козам роги правлять". Це робить апарат КҐБ й нині, але режим не може вернутися зовсім до сталінського „стилю". Бо водомості про беззаконство, що панує під режимом комуністів в країнах Совєтського Бльоку, доходять у вільний світ, і проти режиму тиранії протестують також провідники й преса комуністичних партій у вільних країнах.

Найновіший приклад: італійські, французькі, англійські й інші комуністичні провідники тяжко критикують репресії режиму, в Чех-Словаччині проти авторів декларації „77", в якій поставлено домагання свободи й рівноправности для громадян. У Польщі діє „Комітет оборони робітників" від утисків комуністичного апарату. В Москві та в інших містах СССР створено комітети на оборону свободи й людяности. Угорські комуністи приєднуються до заяви „77" в Чехо-Словаччині. Вліті буде в Беоґраді (Юґославія) міждержавна конференція, де будуть передискутовані питання, що були розглянуті в Гельсінках 1975 року.

Якщо йтиме далі політична розбіжність між комуністичними партіями демократичних країн та московським „пролетарським інтернаціоналізмом", то Кремль втратить у вільному світі свою „п'яту колону", яка віддавна служила інтересам совєтської імперії. Щоб збутися цього лиха, московські політики й стратеги можуть вирішити — одним ударом — захопити Західню Европу. Тоді комуністи в окупованих країнах будуть говорити мовою чехо-словацького Гусака...

НАЙБІЛЬШ ЗАГРОЖЕНІ

У „Свободі" з 5-го лютого ц. р. опубліковано в українському перекладі одержаний з Комітету оборони радянських політичних в'язнів „Документ ч.17", що його видала і поширила Група Сприяння Гельсінкських Домовлень в СССР у Москві та в якому повторюється вимогу звільнення всіх політичних в'язнів в СССР, і в першу чергу хворих, яких в документі називається поіменно та серед яких більшу частину (27 з усіх 51) становлять українці. Із приложеного до „Документу ч. 17" списка тих найбільш загрожених політв'язнів подаємо названих там українців та короткі інформації про їх недуги.

Владімірська тюрма, особливий режим

ВАСИЛЬ ФЕДОРЕНКО (1928 р. народження, в ув'язненні біля 10-12 років, останній арешт восени 1974 р., строк закінчення кари 1987 р.) украй виснажений, з'явлення паралічу. В. Федоренко понад рік тримає голодівку, настоюючи на незаконності свого присуду, і вимагає звільнення.

ТРОХИМ ШИНКАРУК (1931 р. народження, в ув'язненні 27 років, строк закінчення кари 1984 р.). Здоров'я сильно підірване, подробиці невідомі.

ЮРІЙ ШУХЕВИЧ (1933 р. народження, в ув'язненні 25 років, останній арешт 1972 р. Строк закінчення кари 1987 р.). Виразкова хвороба, виразка шлунку в тяжкій формі.

Владімірська тюрма, суворий режим

ЗІНОВІЙ АНТОНЮК (у в'язниці з 1972 р., строк закінчення кари 1984 р.) — хронічне захворіння нирок. Цироза печінки.

(Далі йде перелік хворих в'язнів: В. Балахонов; Н. Будулак-Шаригін, який проживав у Англії 20 років і уважає себе громадянином Великобританії; Георгій Давидов; Ґабрієль Суперфин; Лейб Хнох і Баграт Шахвердян.)

Табір особливого режиму [Мордовська АССР, установа ЖХ-385[1]

ІВАН ГЕЛЬ (у в'язниці 8 років, останній арешт у 1972 р., строк закінчення кари 1984 р.) — органічне захворування серцево-судинної системи; постійні нестерпні болі голови (за думкою таборового лікаря — на ґрунті недостатнього відживлення головного мозку). Не зважаючи на вельми тяжкий стан, не звільняли від праці. З травня до вересня 1976 р., біля трьох з половиною місяців тримав голодівку, серед вимог якої — покращання харчування, добросовісний і кваліфікований медичний огляд, допущення до табору представників Міжнародного Червоного Хреста.

СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКИЙ (в ув'язненні 28 років, останній арешт в 1965 р., строк закінчення кари 1979 р.) — гіпертонічна хвороба, розлад серцевої діяльности, болі голови. Останнього року звільнений через стан здоров'я від обов'язків працювати. (В'язні цього табору працюють у непосильно тяжких і шкідливих умовинах).

ВАЛЕНТИН МОРОЗ (у в'язниці 11 років, останній арешт 1970 року, строк закінчення кари 1984 р.) — хвороба печінки, загальне сильне виснаження. До квітня-травня 1976 р. перебував у Владимирській тюрмі; з липня до листопада 1975 р. тримав голодівку, вимагаючи переведення з тюрми до табору, або хоча б одиночної камери; в січні 1976 р. його 15 діб тримали в карцері.

ОЛЕКСІЙ МУРЖЕНКО (1942 р. народження, в ув'язненні 12 років, останній арешт в 1970 р., строк закінчення кари 1984 р.) — екзема, пахові пропуклини (одна недавно зоперована), хронічний гастрит, сильна стенокардія. Потребує клінічного огляду.

МИХАЙЛО ОСАДЧИЙ (в ув'язненні 7 років, останній арешт 1972 року, строк закінчення кари 1985 (?) — відомо, що його здоров'я сильно підірване, але конкретні дані усунені.

ЮРІЙ ФЕДОРОВ (в ув'язненні 9 років, останній арешт в 1970 р., строк закінчення кари 1985 р.) — хронічний нефрит, хронічний холецистит, вогнища туберкульозного процесу в легенях; артрит колінного суглобу.

Жіночий політтабір суворого режиму [Мордовська АССР, установа ЖХ 385/3-4]

ОКСАНА ПОПОВИЧ (в ув'язненні не менше 10 років, останній арешт в 1974 р., строк закінчення кари 1981 р.) — інвалід, пересувається на милицях.

ІРИНА СТАСІВ-КАЛИНЕЦЬ (1940 р. народження, в ув'язненні з 1972

(Закінчення на стор. 5-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Микола Галичко. НА СХИЛАХ ГІР КАРПАТ І ПІРЕНЕЇВ. Тулюза-Париж, 1975, ст. 410. Обкладинка Л. Денисенка.

Хто візьме в руки оцю товсту книжку віршів Миколи Галичка, той з подивом мусить дивитися на цього автора, якому минуло 60 років, з чого половина на чужині який видає оце вже третю книжку своїх писань на те тільки, щоб „пригадати деякі важніші події, які пам'ятає з рідної України. та щоб відмітити наше творче життя над чужими ріками, щоб пригадати наші звичаї", бо

Хоч з рідних хат пішов
наш брат
У край чужий над море,
Усе він дивиться назад
На українські зорі.

У „Післяслові до цієї збірки о. Богдан Курилас. ЧНІ, написав, що цю збірку віршів можна „назвати своєрідною поетичною енциклопедією українознавства... де чергуються назви, події, місцевості, свята, ідеї, що ними живе вся українська багатомільйонова громада у Вільному світі (410).

Книжка має шість розділів, перший зветься „Бог і Україна", другий „Руська Правда", а дальші „Лаврові вінці", „На темному півдні" — це про Францію і Люрд та про Патріярха Йосифа Сліпого, який відвідував цю чудотворну місцевість. Назви розділів свідчать про те, що автор у своїх віршах порушує релігійні, історичні й патріотичні теми, про наших князів, поетів і політиків та військовиків. У розділі „Лаврові вінці" знаходимо вірш про Листопад 1918 року, про 22-го січня 1918-19, про полковника Дмитра Вітовського, про Тараса Чупринку і Степана Бандеру.

„На схилах гір Карпат і Піренеїв" пригадує читачам Україну. В книжці є 40 світлин Патріярха Йосифа Сліпого і фотографії двох французьких кардиналів, які були на українських імпрезах. Імпозантна фотографія Патріярха Йосифа і кількох сотень паломників на тлі люрдської святині.

Микола Галичко — це не модерний поет, якого тяжко, а деколи і неможливо зрозуміти. Та його зможуть із насолодою читати ті, які вдоволені будуть такими строфами з вірша „Золоті скиби":

Пташко буйного Поділля!
*Музико срібл*и*стих хвиль!*
Океане хліба й зілля,
Краю Золотий Ти мій!

Я люблю барвисті луки,
Прагну вас, святі гаї!
Славлю тих, що пробу
муки
Зносять у святій землі!

— — — — — — — — — —

В золотім морі шепче
колос,
Пахне калиновий гай.
Чуйте!.. Вічний дзвонів
голос
Кличе нас у Рідний Край!

НЕЗАБУТНЯ ОЛЬГА БАСАРАБ. Вибране. Під редакцією Ірени Книш. Накладом Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб. Вінніпеґ, 1975, Канада, ст.240.

Щороку в місяці лютому українці у вільному світі згадують Ольгу Левицьку-Басараб, яку замордувала польська поліція в тюрмі в ночі з 12 на 13 лютого 1924 року і в секреті від родини похоронили її на Янівському цвинтарі.

Марія Бачинська-Донцов так описує смерть цієї української героїні: Поліція побила Ольгу аж до зімління. „Відливали водою, знов били й питали, хто приніс знайдені в неї папери. Мовчала. По нових побоях знов зімліла. Тоді принесли простирала і загорнули її в них, в надії, що прийде до себе. Коли за деякий час кати повернули до Ольги, вона не жила".

Про справу Ольги Басараб впродовж більш як 50 років писали багато в пресі. Ірина Книш зібрала найцінніші статті й вірші та видала у вгорі зазначеній книжці, що має 240 сторінок і прикрашена 21-ою світлиною. Книжка має резюме по-англійськи та показник імен, що займає п'ять сторінок.

В книжці надруковано 50 статтей і віршів та уривок однієї п'єси. Немає тут місця, щоб згадувати авторів, між якими є визначні й відомі особи. Матеріял впорядкований в трьох частинах. В першій групі надруковані шість родинних спогадів, в другій приятелі і знайомі розповідають про українську героїню (16 розповідей), а в третій частині, п.н. „У всенародній пам'яті", маємо 28 статтей.

Редакторка Ірина Книш впала на добру думку зібрати багатющий матеріял про Ольгу Басараб та видати його в окремій книжці, в якій пізнаємо українську жінку-героїню, яка загинула в жахливих тортурах, не зраджуючи польській поліції тайни своєї організації.

Книжка потрібна, і належиться подякувати Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб за її видання.

Ігор Шанковський. СИМОНЕНКО. Семантична студія. Союз Українців у Великій Британії, Лондон, 1975, ст.144. Біньєта сорочинки й обгортка роботи Р. Лісовського. Ціна 3.75 анг. фунта.

На весні минулого року „Свобода" видала була книжку творів Василя Симоненка під назвою „Гранітні обеліски". В 105-му числі „Свободи" ми заохочували читати ці твори, бо вони заслуговують на це, вони „кріплять наші душі в теперішніх часах, де московський окупант завзявся знищити український нарід". Нам тоді звертали увагу на те, що Симоненко понаписував також і такі поезії, в яких хвалив окупаційний режим.

Цю справу вповні вияснює автор зазначеної книжки — Ігор Шанковський. Його книжка має підтитул „Семантична студія". Про семантику він пише в одному розділі, а в цілій своїй студії він так переконливо з'ясував творчість В. Симоненка, що хто її прочитає, з подивом дивитися буде на творчість цього молодого поета, який у 28-му році життя мусів відійти у вічність, залишивши свому народові такі сильні поетичні заповіти, яких ми не чули від Шевченка і Франка, і які так тепер нам потрібні.

Україно, ти моя молитва.
Ти моя розпука вікова...
Громотить над світом
люта битва
За твоє життя, твої права.

Автор вперше ввів у нашу літературознавчу термінологію термін „семантика" — „семантичне навантаження слова", і цим способом вияснив, як Симоненко користувався своєрідною Езоповою мовою, поширеним значенням слів та ідіомами, щоб можна було друкувати протирежимні твори. При окремих творах І. Шанковський подає, як звучить дослівна інтерпретація, і як виглядає алегоричне пояснення.

Читаючи казку „Цар Плаксій та Лоскотон", можна думати, що це давня царська Росія, та автор дає алегоричне пояснення про те, що країна „Сльзомій" - це тоталітарна держава, в якій була „грізна гвардія", в ній служили „забіяки-сльозівці".

Автор зазначив, що головною метою його праці було доказати „наявність чималого навантаження слова у творчості Симоненка".

Подивляємо молодого поета, який не боявся у своїх творах сказати правду московському окупантові і відмовитися йти працювати на чужий лан „за пару постолів і шкварку на обід".

Коли б я міг забуть убоге
рідне поле,
За шмат цієї землі мені б
усе дали...
До того, і стерня ніколи
ніг не коле
Тим, хто взува холуйські
постоли.

В поезії „Курдському братові" В Симоненко закликає до повстання проти Москви.

Веди із ними кулями
розмову,
Вони прийшли не тільки за
добром:
Прийшли забрати ім'я
твоє, мову,
Пустити твого сина
байстрюком.

Хто хоче пізнати поезію Василя Симоненка, мусить прочитати працю Ігоря Шанковського.

Польща злагіднює натиск на дисидентів

Варшава. — Лідери комуністичної партії Польщі вирішили дещо змінити тактику у поборюванні своїх політичних дисидентів і злагіднити методи поліції, обмеживши арешти, застрашування, репресивні акції супроти багатьох осіб. Офіційні чинники вважають, що тільки мала частина людей є замішана у суперечки з урядом і їх можна буде ізолювати кампанією пропаганди і публічного засуду. В кожному разі уряд рішений оминати ситуацій, у яких „родяться мученики" і поширюється рух дисидентів, чи тільки хвилево невдоволених. З цієї „благородности" мабуть будуть виключені дисиденти-інтелектуалісти. Ця зміна тактики в Польщі стоїть в гострому контрасті до подій у Чехо-Словаччині і Східній Німеччині, де репресивні акції сильно загострено. Про арешти у згаданих країнах і вибух бомби в московській підземці польська преса взагалі не згадувала. Приватно комуністичні речники Польщі не виявляють багато симпатій для своїх сусідів, бо, мовляв, Польща має свої клопоти, які треба полагодити. Західні кореспонденти інформують, що помимо зміни і злагіднення політичного та поліційного тиску, офіційні чинники все одно дуже вражливі, коли йдеться про діяльність т. зв. Комітету Оборони Робітників і звідомлення про ситуацію в Польщі у західній пресі. Відчувається особливе поденервування у заявах речників компартії, коли вони згадують про інтелектуалістів, які всіма засобами піддержують рух робітників. В порівнянні з іншими комуністичними країнами, польські інтелектуалісти користуються більшою свободою, якщо вони стоять осторонь від критики компартії і потягнень Совєтського Союзу.

Гліб Старовійт.

П'ятнадцятирічний ювілей каліфорнійського національного хору „Кобзар"

Тяжко безслідно оминути велику самовіддану працю Українського Національного хору „Кобзар" у Каліфорнії, в часі його 15-тлітнього існування. В березні 1961 року Ініціятивною групою у складі: О.Скробка, О. Ґаца, П. Марцініва, М. Старовійта, М. Гири та Лео Романюка организувався мішаний хор з відомим дириґентом Володимиром Божиком.

Процес зорганізування хору не забрав багато часу, навпаки, в короткім часі зорганізовано управу хору, і нормальна наполеглива праця співочого товариства пішла в рух так швидко, що хор вже 23-го серпня 1961 року зробив свій перший виступ на місцевій міжнародній імпрезі „Тиждень Поневолених Націй". За ініціятивою маестра Володимира Божика прийнято назву для хору „Кобзар" тому, що український нарід відзначав у тім році соту річницю смерти Великого Українського Пророка Тараса Шевченка.

Підставою потреби зорганізування хору безперечно була зріла національна свідомість та ясне розуміння українців Каліфорнії, що українська громада без мистецтва — це безвартісне і неповноцінне скупчення, яке нездібне виховувати нове покоління в духових і в моральних здобутках свого власного народу. Ніщо не врятує націю від асиміляції, від заглади, коли самі люди у чужому оточенні не утримають свою мову, прадідівську релігію, національне мистецтво, рідну культуру. З огляду на це все громада Лос Анджелесу на плятформі соборности заснувала хор, в якому були співаки з усіх частин України, а також народжені в Канаді та Америці. Тож такий склад був прикладом національної соборности у Каліфорнійської громаді, яку хор „Кобзар" мистецько обслуговував безкорисно повних п'ятнадцять років.

Репертуар хору складався з колядок та щедрівок, з релігійних творів, патріотичних пісень, вокальних творів до слів Т.Шевченка, народних пісень тощо. В його репертуарі було 82 музичні назви 29-ти українських композиторів. Співаків за весь час існування цього мішаного хору було 126. Справді своїми високоякісними виступами на двох телевізійних станціях та в радіоцентрі хор „Кобзар" шість разів милував вухо слухачів концертовими виступами — українськими колядками та щедрівками. В місцевому Музичному Центрі та в інших американських театрах хор дав 15 виступів, а в залі Українського Культурного Осередку хор виступав 48 разів. П'ятнадцятирічний славний шлях Каліфорнійського хору „Кобзар" — зачуваємо,- що добігає до кінця. Ця обставина залишає в сумному настрої всіх, що з цим хором пов'язані. Співуча родина, число якої мінялось від 65 до 25 осіб, зжилася, спізналася і всі чулися, як рідні, а заслуженого нашого дириґента Володимира Божика та славну нашу піяністку Лесю Куриленко-Вахнянин поважали так, як поважають добрі діти своїх батьків. Насовується питання: чому хор „Кобзар" мав би припинити своє існування? За які провини має це статися? Чи ми навіть у вільних обставинах неспроможні затримати таку мистецьку одиницю при житті? Адже наша доля на чужині пов'язана з долею нашого народу на рідних землях; а що там все духове, національне нищиться, то тут, на вільній землі Вашінгтона, нам треба плекати національно-мистецькі товариства та підносити на вищий рівень нашу музичну культуру.

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

СТОРІНКА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

UKRAINIAN HARVARD
issued by the Harvard University Ukrainian Studies Fund, 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138 (617) 495-4053

РІК II Лютий, 1977. Чл. 10.

ДОБРІ Й ЗЛІ ЛЮДИ

В світі західньої демократії, а тим же й цивілізації, людині, кожній зокрема, оприділено окреме, гідне її місце. Людина стоїть тут в найкращій можливості свойого індивідуального розвитку та встановлення власного "я", майже у кожній ситуації, часі та місці.

Людина розумна, чесна та з почуттям відповідальности перед Богом і другими людьми, має змогу виявити свої якостеві добрі прикмети і створити собі, а тоді й другим навкола себе, почуття — опінію солідности, творчости й гідности бути членом в проживаючій спільноті.

Але й бувають інші...

Злі та дурні люди, які не мають вище згаданих шляхотних прикмет і вони стають тягарем самі для себе й других. Їх годі обминути на життєвім шляху, бо вони тут і там, входять в конфлікти з уложеними нормами стабільного суспільства. Їх пробують вчити, доказувати їм різницю між добрим і злим, але вони вперто прямують по своїм звихненім напрямку, невміючи навіть зрозуміти останньої остороги, що перестерігає їх перед упадком, компромітацією, знищенням...

Так воно є серед всіх тих поміж якими ми живемо, включно з нами самими.

Якщо схочемо бути справедливі в аналізі, тоді зможемо наглядно добачити ряд прикладів, що схрещуються на наших життєвих дорогах і цілком виразно вказують на добрих і злих людей.

Лише добрим людям, шляхотним і з почуттям гуманности супроти других, стеляться прихильно добрі слова, погляди, спогади...

Лише тим, що жили і думали про других, не про себе, — співають пісень, голосять думки ясновидих почувань, згадують тепло і часто.

Добрі, жертвенні та розумні люди вміють схоплювати первні позитивних ідей та чинів, для них жити, працювати; рости разом з ними і творити кращий новий та дальше продовжуваний життєвий творчий шлях.

Вони є серед всіх народів цивілізованого світу, включно з нашим, українським народом.

— — — — — — — — — — — — — —

Живим прикладом є нині серед нашого українського суспільства велика проба вияву доброї і злої людини, що здійснюється через встановлення та розбудову Українського Наукового Центру в Гарварді.

Добра людина розуміючи вагу й значіння української науки у Вільному Світі, жертвує сама, кличе других, працює і хоче, як лише може, допомогти, бо знає, що українську науку на Рідних Землях здусили, замучили й добивають кожного дня. Вона, ця добра людина, не дивиться на малі й невидні порошинки, що може десь прикрили великий образ. Вона бачить цілість! Вона розуміє величину й вагу, бо сама вона по собі має вроджені засади довір'я до других, що вже разом з нею творять оцю велику справу, що звемо її "Українським Гарвардом".

Натомість зла людина, що все щось добачує, що все щось підозріває, знайшла і тут "біду": на великім полотнищі величавого гарвардського образу, що простягся на цілу кольосальну стіну, ця людина завважила маленьку цяпку, що її нечайно залишила пролітаюча муха.., І людина жагуще вдивилася зблизька в цю цяпку, і ... зарепетувала, що ось, тут є, ... мухи цяпка...

Вона звичайно не хотіла побачити великого та чудового образа, хоч його видно із всіх кінців широкого цивілізованого світу.

І ось стається цікава подія: добра людина підійшла до злої людини, витерла з образа цяпку, і простягнула дружньо свою руку...

Чи зла людина зрозуміє прихильність та доброту, покаже нам близьке майбутнє, що ставить перед нами до виконання велике завдання: **зібрати негайно 1 мільйон долярів на конечно потрібну Україні працю Українського Наукового Інституту в Гарвардськім Університеті.**

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР В ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ, ЦЕ РЕАЛЬНА, НАСКРІЗЬ ПРОДУКТИВНА ТА ВИСОКОЯКІСНА КУЗНЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНТЕЛЕКТУ.
ТАМ, НИНІ, ВЖЕ, ПОТРІБНО ВАШОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОМОЧІ!
ВІРИМО, ЩО В АМЕРИЦІ НЕ ЗАЛИШИТЬСЯ НІ ОДНА СВІДОМА УКРАЇНСЬКА ЛЮДИНА, ЯКА НЕ ПОСПІШИТЬ ІЗ СВОЄЮ, ГІДНОЮ ЇЇ ТА СПРОМОЖНОЮ ДЛЯ НЕЇ, — ФІНАНСОВОЮ ДОПОМОГОЮ!
Ukrainian Studies Fund, Inc. Cambridge, Mass. 02138

Д—Р ЯРОСЛАВ МІГАЙЧУК

Продовжуючи наш дальший тяг представлення Українській Громаді визначних меценатів ФКУ, ми нині маємо особливу честь та приємність познайомити наших ВП. Читачів з **Д-ром Ярославом Мігайчукоа, дентистом з Клівленду**, який є визначним меценатом ФКУ, зложивши **на Український Науковий Центр в Гарварді 16, 100.00 долярів.**

Д-р Ярослав Мігайчук будучи професіоналістом, з добре розбудованою дентистичною практикою в Клівленді, Огайо, окрім своєї щедрої пожертви в грошах, дарував і дарує дальше, Українському Гарварді, свій час, своє знання, зацікавлення і все це, що може дати добрій українській справі, — добра і чесна українська людина. Слідуючи за своїм земляком із зеленої Буковини, — **Д-ром Евгеном Омельським** лікарем з Клівелянду, що дотепер склав на цюж саму ціль **$78,151.00,Д-р Ярослав Мігайчук** є ще одним гарним прикладом для заможних наших людей, зокрема професійних, що можна погодити зі собою практичне й корисне особисте з вимагаючи громадсько-національним. Треба лише доброї волі, бажання і трохи почуття відповідальности, які то вже не виходять від еґоїстичного наставлення, а радше, від братолюбія.

ВИЗНАЧНИЙ МЕЦЕНАТ ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА ДР. ЯРОСЛАВ МІГАЙЧУК.

Ярослав Мігайчук народився в селі Брідок, р-н Заставна, на Буковині, в родині учителя, де Батько його, був директором початкової народньої школи.

По закінчені початкової школи в Брідку, він вписався до ґімназії в Чернівцях, яку й закінчив вже у воєнні часи. Будучи вихований у національному дусі, він з іншими друзями подався в сорокових роках до Києва, де жив та працював, хочучи, як і другі свідомі цього часу молоді люди, допомогти будь чим зруйнованій окупаціями та війною, — Україні.

По II. світовій війні, молодий Ярослав, опиняється в Ґетенґен, Німеччина, де не тративши часу, записується на студії дентистики, які з успіхом та диппьомом доктора, закінчує в 1950 році.

Будучи студентом Ґетенґенського університету, інтенсивно працює в студентському українському житті, будучи в рр. 1946/47 головою Студентської Громади, а пізніше допомагає чим лише може в загальнім українськім поселенні тамошньої української громади.

Одружившись в 1949 році з **киевлянкою Надією Карабін,** еміґрує до Америки 1951 року та поселюється в Клівленді.

Переходить, як і всі інші його сучасники, тяжкі дні еміґраційно-початкових труднощів, що вимагають фізичної праці в сталеварні, готелі та будь де інше, лише щоб вдержатись на поверхні, а тоді поновно почати студії на Пітсбурзькому університеті, що їх закінчує з відзначенням в 1956 році. Тоді ще приходять поклик до армії, з якої виходить в ранзі капітана у 1958 році.

Почавши свою приватну дентистичну практику в Клівленді. Д-р Мігайчук також не забуває про свій обовязок супроти Української Громади, Українського Лікарського Т-ва, Карпато-Лещетарського Клюбу, а тоді ФКУ й цілого гарвардського проєкту.

Панство Мігайчуки мають двоє дітей, доньку Оксану та сина Юрія, які зараз закінчують університетські студії.

Прикладний український громадянин, добрий професіоналіст, відданий українській науці ентуз'яст, а понад все чесна українська людина, наш **Д-р Ярослав Мігайчук святкує 18. лютого свої уродини, 53 річчя** конструктивного та повного змісту життя. З цієї гарної нагоди, **ми бажаємо Д-рові Ярославові Мігайчукові** жити і бути дальше в руслі здорового світосприймання, раціонального здійснювання кожної справи, з якого приходить успіх особистого й національного задоволення. **Бажаємо Вам, Дорогий Пане Докторе Мігайчук, — "Многих І Благих Літ"!!!**

ХТО? ЩО? ДЕ І КОЛИ?

■ Декан гуманістичних наук Гарвардського університету, **Д-р Генрі Росовський,** офіційно призначив на академічний 1977 рік **проф. Ігоря Шевченка виконуючим керівником Українського Наукового Іституту в Гарварді,** що є зумовлене здоровельним станом дотеперішнього директора УНІГУ, **проф. Омеляна Пріцака,** який мусить в блищих днях відбути поважну операцію в однім із бостонських шпиталів.

Проф. Ігор Шевченко, академік та високопоставлений знавець Візантії, повний професор Гарварду, був дотепер заступником директора УНІГУ, і входить до керівного ядра професури Українських Студій в Гарварді. Бажаємо проф. Шевченкові успіхів в його новім призначенні, а директорові УНІГУ, проф. О. Пріцакові шлемо наші щирі вітання, як і побажання скорого видужання та повороту до його плідної та високоякісної праці в УНІГУ та взагалі в академічнім світі!.

■ 16. грудня м.р., в Гарварді, в рямцях Української Студійної Програми, відбулася перша студійна конференція присвячена св. пам'яті покійного наукового співробітника УНІГУ, **ред. Богдана Кравцева.** Конференцію підготовив і мав головну лекцію про модерну українську бібльографію **мґр. Едвард Касінець,** (УНІГУ), говорячи про наукову працю цієї ділянки **Юрія Іваніва — Мезенка** (1892-1969).

Вступні коментарі подав **проф. О. Пріцак,** а докторантка порівнальної літератури Наталка Пилип'юк читала вибрані твори **св. пам. Богдана Кравцева.**

Окрім наукових співробітників УНІГУ, студентів україністики та гостей, були присутні на цій конференції члени Родини покійного Богдана Кравцева: пані Н. Кравців, донька Дз. Явна, син Юрій Кравців і внучка Оля Явна.

Мама і Донька: пані Н. Кравців з донькою Д. Явною.

■ Український Науковий Інститут в Гарварді повідомляє про можливості одержати там наукові субсидії у висоті до десять тисяч долярів, для наукових дослідів з Україністики. Апліканти мусять мати докторські наукові ступені, та бути нижче 35-го року життя.

Для докторантів (постґраджуетс) з україністики: історія, порівнальна література і мова, по п'ять тисяч долярів.

Всіх заінтересованих просимо яканайскоріще звертатися до УНІГУ, подаючи свої академічні данні. Речінець принимання аплікантів на 1977/78 академічний рік, вигасає 14. березня ц.р.

■ **Д-р Ігор Ґалярник з Плейн, Висконсин,** один з дуже жертвенних та відданих будівничих Українського Наукового Центру в Гарварді, який "спеціялізується" в подивугідних дотаціях на закуп старо-рукописів та рідкісних книг про Україну, нашу Церкву, наше старо-минуле, де власне й лежать основи нашої історії, культури та взагалі де заховані глибоко коріння нашої нації, останньо знова зложив декілька тисячну пожертву на придбання цілої колекції, чудом оцілілої **"Нової Ґенерації", — 1927-1930, Харків.**

Такі, меценати як **Др. Ігор Ґалярник,** є нашими міцними ґранітними основами, на яких будується "гарвардське чудо", і ми є горді за них!

Обкладинка жур "Нова Генерація".

Д-р Ігор Ґалярник.

■ Директор совєцько-архіварного проєкту в Гарварді (дивись на допис в грудневій сторінці "У.Г.") **д-р Патрисія Кеннеді-Ґрімстед,** інформує, що прийме на працю в своїм відділі молоду людину, що знає канцелярійну процедуру, писання на машинці, катальоґування, хоч частинно бібльографію, англійську та словянські мови. Всіх заінтересованих просимо зголошуватись до УНІГУ, або до Гарвард Персонел Офіс: тел. (617) 495-2773.

■ На Меморіял-вікенд, 27-30. травня ц.р. в приміщеннях УНІГУ, відбудеться II. Наукова Зустріч членів **Постійної Конференції Українських Студій** (ПКУС), головою якої є проф. **Богдан Романенчук (Ніяґра університет).**

Ця Наукова Зустріч предбачає дуже широку програму, що буде присвячена загрозливому стані посиленої русифікації, яку насильно здійснюють окупанти України. В чергових числах "Українського Гарварду" будемо про це інформувати блище, а вже нині закликаємо всіх заінтересованих цією справою, зокрема наукових працівників та діячів україністики, готуватись з приїздом до Гарварду під кінець травня ц.р.

■ Широкі лави українських жертводавців ФКУ з кожним днем збільшуються та міцніють. Прерізні люди, із всіх закутин розлогої Америки й Канади, яких єднає одна й та ж сама велика мета: ЗБЕРЕГТИ ТА РОЗБУДУВАТИ ВІЛЬНУ УКРАЇНСЬКУ НАУКУ, розуміють, що втративши її тепер, втратимо все, чого так дуже хоче Москва.

Жертводавцями ФКУ є старші люди, середнього віку і зовсім молоді. Всі вони творять собою одну велику Українську Родину, яка не базує своєї спаяности на ідеологічних, політично-партійних, чи церковно-релігійних повязаностях, а спирається вона на реальнім розумінні великої справи, якої ще до нині не можуть зрозуміти деякі наші "патріоти".

І ось один із наших заслужених меценатів, що пожертвував на **Український Науковий Центр в Гарварді $2,130.00, п. Михайло Мельникович з Тусон, Арізона** якому сповнилося **30. січня ц.р. 80 років,** запросив нас до себе в гостину, до церкви, де буде правитись в його наміренні Бого-Служба, у феніксі, Арізона.

Редакція "Українського Гарварду", Члени Екзекутиви ФКУ, як і вся широка та велечезна "Братія ФКУ", — бажають Вам дорогий **пане Михайле Мельникович** багато ще здорових днів у Вашім творчім житті! Нехай Всевишній береже Вас, бо таких, як Ви, правдивих і щирих українських людей, нам дуже потрібно. Співаємо Вам, ми всі, — **"Многая Літа"!!!**

■ Дня 19. лютого ц.р. (субота) у вечірних годинах, в місті Дітройті відбуватиметься скромний ювілей, 25-ть річчя одної із прихильних нам установ, що засвідчила своє зрозуміння потреби встановлення Українського Наукового Центру в Гарварді, жертвуючи на цю ціль **$2,287.00.**

Цією шановною ювіляткою є **Українська Федеральна Кред. Кооператива "Самопоміч", яка була** одною із перших українських кредитівок, що поспішили із своїми щедрими дарами українській науці.

Головна Екзекутива ФКУ та Редакція "Українського Гарварду" щиро вітають нашу шановнну і дорогу ювілятку **"Кредитівку" в Дітройті з її 25-ть річчям та** бажають дальших успіхів в її плідній та конструктивній праці, що вона її прикладно засвідчила через роки своєї діяльности.

Щасти Боже!!!

■ В користь ФКУ, різні громади по різному організують потрібний фонд, щоб кожний мав змогу по своєму причинитися до загального українського великого діла, яке так прекрасно розвивається в найкращому на сьогодні університеті не лише в Америці, але й в цілому світі, — Гарварді.

5. грудня м.р. в Ютиці, Н.Й. відбулася гарна зустріч-бенкет, що його зорганізували члени місцевого ФКУ під керівництвом шановної **пані Томич.** Зустріч українського громадянства із представниками Головної Екзекутиви ФКУ, була добре підготовлена і тому її результат приніс бажаний овоч.

Від ГЕ ФКУ доповідав невтомний наш **Роман Процик та Ігор Стельмах,** оба з Філядельфії. Вони інформували присутніх про студії в Гарварді, розбудову УНІГУ, бібльотеку, архіви, тощо.

Окрім них виступали ще **пані Томич, о. Богдан Смик та** інші громадяни, що створило собою милу та корисну атмосферу, яка все втішається в кругах ФКУ дружністю та безпосередністю.

■ **11. грудня м.р. в Балтимор, Мд.** зорганізовано заходом місцевого ФКУ під керівництвом **п. Е. Притули** сходини членів ФКУ та запрошених гостей, де виступали також члени **ГЕ ФКУ пп. Адріян Сливоцький і Петро Палюх,** що прибули тут з Ню Йорку. Оба доповідачі інформували балтіморську громаду про розвиток справ, що є повязані з дальшою науковою працею в УНІГУ. Вечором проводив **Інж. Тарас Хархаліс,** а секретарювала **Ліда Сушків,** студентка й секретарка місцевого ФКУ.

Оба представники ГЕ ФКУ відвідали з панною Л. Сушків впливову амер. балтіморську редакцію газети **"Балтімор Сан"** й поінформували та передали там ряд матеріялів про українських політичних вязнів в СССР.

Балтіморська зустріч хоч була скромна, але як й інші цього характеру, дала нові можливості дальшої праці, що ще перед нами.

ЧОМУ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ?

Вже від довшого часу ведеться дискусія над встановленням та побудовою Українського Наукового Центру в Гарвардськім Університеті. Оборонці цього проєкту підчеркують академічну силу та престіж Гарварду, як і його великий вплив в урядових колах Америки. Можна ще й додати подібні впливи в чужих державах світу, — бо на студіях в Гарвардськім університеті знаходяться сини та дочки високопоставлених урядовців та найбільш впливових родин з різних країн. Сьогодня, як і в минулих роках, виховуються там майбутні керівники держав, науки та індустрії. Їх можна вичисляти сотками, але згадаймо зараз лише одного, який тримає сьогодні палець на живчику світа. Ним є Шейк Закі Ямані, випусник Гарварду, міністер оливної індустрії в Савді Арабії. Згадуємо його з декількох причин: перше, всі ми відчули недавно безпосередньо його силу, коли він припинив Америці доставу нафти в 1973-1974 р.; а друге, це припинення спричинило найглибшу ресесію через останніх п'ядесять років. Завдяки цій же ресесії, що повстала за проєктом цього колишнього гарвардця, Шейка Ямані, ми маємо нині нагоду спостерігти та оцінити й інший вияв сили Гарвардського університету, а саме господарської спосібности цієї величезної установи.

Через двісті років американської державности, університети в цій країні являлися твердинями на які не діють ніякі урядові зміни, ні фінансові кризи. Приплив нового капіталу все був менш-більш постійний, а розбудова та поширення університетів була взагальному поміркована. Одначе вже через останніх 25 років, проявився кольосальний зріст американських університетів; потворено університетські комплекси, такі як наприклад "Ню Йорк Стейт Юніверсіті", (в якому доходить вже близько чверть мільйона студентів). В більшості ці університети розвивалися на слабких і непевних фінансових базах. Велика і швидка розбудова вимагає кольосальних сум капіталу не тільки на саму розбудову, але й на щорічне утримання цих комплексів. Через шістдесяті роки, коли економія була здорова й інвестиції людей, індустрії та наукових установ постійно зростали, додатково новий капітал жертвенних осіб і урядових субсидій постійно впливав згідно із потребами університетів, а часто й більше, тоді всі університети втішалися великими успіхами. Змагання в екзотичних науках та досліди у всяких припадкових проєктах зростали швидким темпом. Але вже починаючи від 1969 року, цей швидкий зріст почав діяти проти тих же самих університетів. Інфляція, яка почала закрадатися в бюджети всіх фірм і установ включно з університетами, почала виїдати капітал. Загальна інфляція між 1968 р. а 1976 р. з'їла вартість доляра на 61% тобто товар, що в 1968 році коштував $100.00 дол., у 1976 році цей же самий товар коштував $161.00 дол. В звязку з тим, кошти підтримки наукових установ збільшились пропорційно до зросту інфляції. Окрім цього, в 1969-1970 роках упадок біржі дослівно знищив підставовий капітал багатьох університетів, так що університети знайшлись в такім положенні, що не тільки було треба грошей на утримання себе на відповіднім рівні, але грошей на це утримання щораз то меншало. Гарвардський університет між 1969 р., а 1970 р. втратив около двісті мільйонів долярів в інвестиціях зі свойого вивінувального фонду. Ця сума самої втрати могла б покрити взагальному річні бюджети багатьох університетів. Одначе для Гарварду це було лише 17% його вивінувального капіталу. Вже в 1971 році, Гарвард "відбився", заробляючи около триста мільйонів долярів. Це був 30% зріст на інвестиціях вивінувального фонду.

В 1973 р. надійшла чергова криза, що ще більше утруднила фінансові засоби багатьох університетів і яка спричинила ліквідацію одного університету. Криза прийшла з раніш вже згаданого припинення достави нафти. Тут треба ще додати підвишку ціни від "ОРЕС" на приблизно 400%. В 1974 р. інфляція дійшла до 12% річно, в 1975 р. до 9% річно, а в 1976 р. коло 6% річно. Що більше, суспільно-політичні чинники почали діяти проти університетів. Закінчення Вієтнамської війни і припинення обовязкової військової служби значно обмежило приплив студентів до університетів. Ресесія обтяла вплив нового капіталу від поодиноких жертводавців та корпорацій. Звичайно такий збіг обставин повинен би мати більший вплив на приватні університети чим на стейтові, але під час цієї останньої кризи стейтові університети виявились далеко слабші ніж приватні. З огляду на це, що стейтові уряди потерпіли поважні фінансові втрати, це до великої міри відбилося на бюджетах стейтових університетів. І через це що їхня розбудова була фінансована урядовим капіталом, чергове обмеження цього капіталу спричинило поновно поважну трудність і довело до того, що багато програм, дослідів і нових проєктів були строго обмежені, або й взагалі зліквідовані. На приклад "Джон Джей Каледж" в Ню Йорку зістав цілковито закритий. У стейтових університетах, суспільно-громадські течії є дуже важним чинником уложення пріоритетів, а тим більше в часах фінансових криз. Ці зауваги сьогодні є дуже важні бо багато людей ще недавно вважали, що побудова Українського Наукового Центру у стейтовім університеті була б більш сприятлива для нас українців, бо мовляв, — завдяки стейтовим фондам легше та шивдше можна було б розбудувати Український Науковий Центр. Ця дискусія, що кружляла через 1973 р., імпонувала багатьом людям в теорії і важко було собі уявити обставини в яких уряд може припинити фонди для науки. Одначе здійснення цього "неможливого", є дальшим доказом, що наша інвестиція у Гарвардський університет є найбільш солідна і корисна в ці часи та в цих умовах. Хоч всі деталі ще не є уточнені, одначе можна вже нарахувати багато випадків, що в підсумці виявляються значно цінними для української справи. Договір, який був під-

КОРОННІ СВІДКИ ГАРВАРДСЬКОЇ ДІЇ

НА МАРҐІНЕСІ 100-ДОЛЯРОВОГО БЕНКЕТУ ФКУ-УНІГУ В КЛІВЛЕНДІ

зліва: проф. О. Пріцак, Д-р Е. Омельський і О. Лев Островський.

Клівленд, Огайо. (ОНО) Історія цієї імпрези, що відбулася в суботу, 27-го листопада 1976-го року, в авдиторії Української Православної Церкви св. Володимира в Пармі, приневолює звітодавця вернутися чотири роки в минуле. Тоді докладно, 2-го грудня 1972 року в одному із клівлендських готелів відбувся подібний 100-доляровий бенкет, на сплачення катедр української мови й літератури в Гарвардському Центрі Українських Студій (ГЦУС). Вислід тодішньої імпрези перейшов усі сподівання: під проводом голови клівлендського Відділу ФКУ — Василя Лагошняка та його братанниці-секретарки Орисі, клівлендська громада виявилася справжньою "попелющкою", своїми 42,500.00 долярів, перевищуючи всі дотогочасні рекорди таких імпрез...

Тепер мала прийти проба стійкости того рекорду, а з ним і слави нашої клівлендської громади. Отже, питання стояло руба; "була це одноденна муха", — чи постійна величина?—

Відповідь із цьогорічного бенкету звучить так: понад 400 учасників оплатою квитків вступу, а потім додатковими добровільними пожертвами зложили на сплату **Українського Наукового Інституту в Гарвардському Університеті (УНІГУ)** суму **47,520.00 долярів,** на 5,020.00 дол. перевищуючи свій власний рекорд з р. 1972. А, як приявний на імпрезі торонтонський підприємець, голова ФКУ на Канаду й меценат Українського Гарварду — **Петро Яцик** поклав на здобуток вечора від себе корону, жертвуючи **20.000.00,** то всім буде ясно, що загальний осяг **67,520.00 долярів** та овації для рекордових жертводавців будили й будували віру в українську модерну людину праці й жертви більше і глибше, ніж усі платонічні святкування з театральних естрад.

Молодий докторант Роман Процик, член ГЕ ФКУ з Філядельфії, при всіх людях запитав: — "як ви, клівлендці, це все робите...?"

І ми при всіх людях відповідаємо: **йдемо, в народ і збираємо фонди!** — Як нема опозиції, тоді успіх приходить легше, а як є опозиція, тоді треба її перебороти! Треба терпеливо ще раз вияснювати справу, спростовувати недоговорення, перекручування правди і видуману неправду шептаної пропаґанди. Слід не забувати, що маса наших людей мало й реґулярно читає, а тому легко податлива на усну пропаґанду людей, які самі про себе кажуть, що вони *"заслабі щось зробити, але сильні, щоб перешкаджати й валити"*. На добавок, преса останніх років не інформувала навіть про докторські й маґістерські промоції в Гарвардському Українському Центрі (автор цих рядкі знайшов тільки допис про докторизацію філядельфійця Зенона Когута в "Америці"), отже, могла гуляти протигарвардська пропаґанда, зокрема серед тих, які того тільки ждуть, щоб хтось (всеодно звідки!) гукнув: *"Не йти й не дати грошей!"*...

Очевидно, ентузіястів Лагошняків, яких цим разом значущо піддержав голова Громадського Комітету для організування бенкету Я. Попель, разом з деякими продавцями квитків вступу, ні "підпільна" пропаґанди, ні специфічні під цю пору обставини в клівляндській громаді, не могли відстрашити, чи зламати. Якщо сідоглава емеритка Ева Крива — Сташків з Флориди може жертвувати на Український Гарвард все нові тисячі долярів (дотепер дала 20 тисяч!), якщо обложно — хвора Евдокія Ступарик із своєї старечої пенсії вже вплатила понад тисячку, то чому б не потрудитися ще раз, і ще раз з вияснениям справи до відвідуваних вже та нових кандидатів на жертводавців?!

Ентузіястів гарвардської дії ціхує якраз це, що вони не варять на голій воді закликів і резолюцій, лише ідуть в народ, узброєні живою вірою та живим словом, — і знаходять живу реакцію. Спочатку воно ніби важкувато йде, але дедалі таки збірщик, як і жертводавець, відчувають, що їх єднає в один фронт величне завдання: **відкопати поховану окупантами історію України та боронити українство віч-на-віч із новим московським присудом смерти на нього.**

Цього найпекучішого завдання не всилі виконати ніякі наші установи без контакту з всесвітньою наукою; ніякі наукові праці без відомої всесвітньо фірми видавця; ніякі листовні "спростування", ніякі протестні акції, навіть факти визвольних змагань і встановлення державности. Наукові тези у всесвітній науці можна повалити й замінити іншими тезами, нічим іншим! Це складний і затяжний процес, з необхідною передумовою постійною причасністю — участю в цій науці та обєктивними доказами історичної правди, яка, в нашому випадку, стовідсотково покривається з українською правдою.

Три українські катедри в Гарварді в цьому напрямку задовільно працюють. Тепер треба сильного Українського Інституту в Гарварді (УНІГУ), який так же продукував би духову зброю книги для боротьби за остаточне розбиття фальшивих московських тез, в заміну прийняття українських тез історичної правди.

Ось чому історик, проф. Лев Шанковський, в "Америці" з 13-го листопада 1976 пише: —*"Гарвардський Український Центр нам до зарізу потрібний!..."*

... Виступи нашої молодої наукової ґвардії з Гарварду на бенкеті не пишили ніякого сумніву, що ці молоді люди: д-р Адріян Сливоцький, мґр. Уляна Пасічник і докторант Роман Процик, а далі їхні товариші й товаришки з Г Ц У С, які не могли приїхати, таки є та наша надійна наукова зміна, про яку ми, десяток літ тому, могли тільки мріяти. Нині нова жива дійсність, живі свідки гарвардської дії.

Учитель і чемпіон цієї юної гарвардської ґвардії, проф. д-р. Омелян Пріцак представив її словами: *"Ось наш український гарвардський джет — літак. За громадою тепер черга подбати за бензину, потрібну для літання"*...

Бензина, в даному випадку, — фонди на Український Науковий Інститут Гарвардського Університету, а літання — наукова праця проти ворога, про яку вже була мова вище.

Ми твердо віримо, що громада на таку "бензину" дасть!

Ми віримо, що вкінці прозріють на стан справ і потреби всі ці, що дотепер їхня хата була з краю;що гроші в них знають тільки одну дорогу (до їхнього гаманця); всі ці, які гадають усе ще, що Україну можна виспівати, витанцювати, чи здобути сценічними імпрезами. І вкінці ці, які гадають, що Український Гарвард полеречить якимсь їхнім плянам.

зліва: голова ФКУ в Клівленд Василь Лагошняк і Петро Лавренець

Хто, всупереч дотеперішнім здобуткам Українського Гарварду, все ще виступає "проти", хай послухає, що в цій матерії говорить правдивий голос з України: Самвидавний журнал "Український Вісник", випуск 7-8, за 1975-ий, рік дослівно пише. *"У наших гнобителів поступальні успіхи українців на еміґрації викликають страшенну лють. Вони ні перед чим не зупиняються, щоб оббрехати наші священні стремління. Ото ж і появляються в совєтській пресі постійно вигадки на наших активістів, на українські організації про запроданство іноземним розвідкам і тому подібні нісенітниці.*

А насправді ця праця викликана усвідомленням суспільного обовязку перед своїм народом, турботою за долю українського народу.

Хочби взяти для прикладу один тільки факт... 80-річний емігрант в США В. Юрковський пожертвував на факультет українознавства в Гарвардському університеті 100 тисяч долярів (!), і ще 40 тис. на видавничу діяльність при цьому факультеті, започаткувавши спеціяльний фонд. Що це, запроданство? Це подвиг цілого життя українського трударя — патріота!..."

— Читачеві запишаємо зробити висновок із цих слів...

Імпреза в Клівленді почалася оваціями для найщедрішого жертводавця міста і стейту, **д-ра Евгена Омельського, який своїми 78 тисячами долярів** високо підніс свою особисту і українську фірму перед місцевим американським світом (статті, зі свтлинами в "Пресі" "Плейн Ділері", гратуляційна телеграма від стейтового авдитора — Томи Ферґусона з Колюмбусу, Огайо та згадка в рубриці "Клівленд Прес".

В дальшому ході імпрези предметом овацій були теж згаданий **Петро Яцик,** що приїхав з Торонта з дочкою й зятем, і своїм датком, разом з попередніми, осягнув понад **40 тисяч долярів** (третя найвища сума вплат) та емерит Петро Лавринець, який поклав на стіл п'ять тисяч долярів і тезу:

"Дає не той, хто має, — тільки той, хто розуміє справу..."

Скільки наших людей, з велики грошовими засобами і з високою освітою, повинні засоромитися й *"іншим путем повернути"*, почувши таку тезу робітника — емерита?

На закінчення наших думок залишається подякувати настоятелеві церкви св. Володимира о. Степанові Ганкевичові за безплатне відступлення авдиторії для імпрези; надійному, високоціненому американською критикою маляреві, — Володимиру Свириденкові за подаровані два образи для льотерії, а його матері, пані Мотрі та її кулінарній дружині, — за смачну вечерю.

А всім Членам Громадського Комітету, продавцям квитків, службовикам в часі імпрези, учасникам і жертводавцям хай заплатою буде свідомість, що вони якоюсь малою міркою причинилися до здвигнення наукової твердині, яка нам тепер направду "до зарізу потрібна".

В ОПІНІЇ ДРУГИХ...

В цій нашій колюмні містили ми статті й завваги різних людей, які бажали висловити свою думку відносно праці ФКУ, Українських Студій в Гарварді, чи будь-що інше, що має відношення до дальшої розбудови Гарвардського проєкту.

Нині поміщуємо тут ряд особистих листів, що наспіли до нас і які в поважній мірі відзеркалюють публичну опінію, яка панує зараз серед нашої української свідомої громади відносно так зв. "Українського Гарварду".

Залишаємо незмінно оригінали листів, щоб могти ближче пізнати їхніх авторів, вглибитися основніше в зміст тих листів, як і щоб наглядно побачити хто є ці люди і чому вони розбудовують українську науку в Америці.

Вдальшому, будемо містити й інші листи та думки і тому радо будемо їх вітати від наших громадян, бо хочемо щоб наша Українська Громада була дійсним творцем та власником "Гарвардського Чуда", яке на наших очах, кожного дня росте й розвивається на користь і славу всього (навіть тих, що "проти") Українського Народу.

Редакція "Українського Гарварду"

Нюарк, 6 грудня, 1976 р.

Вп. Пан Маґістер Іван Базарко,
Український Конґресовий Комітет Америки.

Вельмишановний Пане Базарко!

Як сталий довго-літний платник національного датку до Українського Народного Фонду, я закликаю керівні органи Українського Конґресового Комітету Америки активно піддержати збіркову кампанію для встановлення двоміліонової фундації Українського Наукового Інституту при Гарвардськім Університеті! Гарвардський Центр Українських Студій є найбільший і найважніший український проєкт за сто літ українського поселення в Америці. Його конечність є самозрозуміла коли взяти під увагу необхідність виведення української науки на світовий академічний форум, як рівну наукам великих державних народів. Погоджуюся вповні з п. Левом Шанковським, що Гарвардський Український Центр нам є "до зарізу потрібний", що в розбудові цього центру не можемо станути в середині дороги, і що треба завершити цю розбудову якнайшвидшим уфундованням УНІГУ (Америка, 11-13-1976 р.)

Український Конґресовий Комітет Америки повинен поставити до розпорядимости в збірковій кампанії на УНІГУ свій престіж, впливи, апарат свого бюра в Ню Йорку і цілу свою систему. Ця кампанія повинна перетворитися на всенародню акцію, щоби в 1977 році ми могли відсвяткувати 59-літну річницю Української Незалежности зі свідомістю, що великий почин є завершений!

Остаюсь з правдивою пошаною
Василь Василів

Фльорида 15. XII. 1976 р.

Дорогі мої!

Пишу до Вас пару слів, бо надумалася післати Вам, ще заки я жива, троха грошей, а саме $5,000.00 (пять тисяч) долярів бо знаю, що Ви зробите добру роботу і мені буде приємно читати в ґазеті, що наші українці щось роблять і з університету виходять молоді люди котрі нас будуть колись заступати. Бо хто ж нам поможе, як ми самі собі не поможемо?

Я від молодости помагаю своїм, а тепер вже старша, робити не можу, то хоч прочитаю і потішуся тим, що українці щось мають.

Щиро здоровлю та бажаю успіху у Вашій праці!
Остаюсь з пошаною,
Явдокія Ева Сташків "Крива"

НЕ ПО СЛОВАХ, А ПО ДІЛАХ ОЦІНЮЄМО ЛЮДЕЙ!

Проф. Пріцак сказав: **"Тоді поможемо Українській Справі і Народові, коли не ми, а чужинці самі будуть про нас писати і говорити".**

На словах не стало! Випускники з під його руки уже проломали перші леди до "Енцикльопедії Британіки", звідки і почнуть науковці світа черпати правдиве знання про нас, а опісля учити других. Прикладом може бути проф. Е. Л. Кінан (Ірляндець), що вже вивчив українську мову, нею говорить і пише. Це є найбільша і найдальшесягаюча політична дія нашої еміґрації, супроти якої являються блідими усякі альманахи, з'їзди і т.зв." політично галасливі конґреси".

Другий аспект далекосяжности Українського Центру у Гарварді полягає в тому, що це не є ще один професор при славістичному відділі. Український Центр в Гарвардському Університеті є побудований як інституція, опертий на групі науковців і розрахований на довгий час, на вічно. Побудований на рівні і на тих самих правах і засадах, як і усі інші відділи науки при цьому ж університеті, найславнішому в світі. В тому якраз і полягає його далекосяжність і пляновість. Якраз завдяки здоровій і творчо-передуманій засаді у побудові цієї інституції, Гарвардський Центр випустив більше висококваліфікованих науковців за короткий відносно час, чим який небудь інший університет в Канаді, чи в Америці за останніх 25 років. Шкода, що між нами є так багато людей, що чіпляються до слів і своєю галасливістю затемнюють добрі діла, замість того щоб їх підтримати. Через жанґлювання патріотичними фразами вони ніколи не піднесуть на вищий рівень ані себе, ані громаду, але вносять досить непорозумінь, щоб шкодити навіть уже доконаним великим ділам.

Дорогий пане Професоре і Шановна Група Гарвардців!

На доказ, що шаную Ваші діла, пересилаю Вам чека в сумі $20,000.00 дол., як мою цеголку до Вашої будівлі за 1976 рік. На будуче, попрацюю ще більше, щоб підтримати ще сильніше Ваші діла.

Боже Вам Помагай!
Петро Яцик, Торонто, Канада.

До Гарвардського Університету,
УКРАЇНСЬКИЙ СТУДІЙНИЙ ФОНД
На руки В/Ш. Пана Директора Фонду.

23 листопада 1976

Високоповажаний Пане Директоре!

Мій покійний Чоловік, Микола Поліщук, (помер 28 жовтня цього 1976 р.) є жертводавцем Фонду в сумі 300 долярів. Мій Чоловік (і я з ним) все плянували дати більшу суму на Українознавчі Студії, але різні обставини, зокрема хворість, перешкаджали цьому.

Тепер, усвідомлюючи те, що Дирекція Фонду напрягає всі сили зібрати другу рату, саме на Український Дослідчий Інститут при Гарварді, я, Евдокія Поліщук, виконую заповіт мого доброго Чоловіка і посилаю чек на 4,700.00 долярів, щоб вклад у таке велике Українське Діло становив рівно 5,000.00 долярів.

Мій Чоловік, Микола Поліщук і я, його дружина Евдокія, походимо з селян-хліборобів містечка Кагарлик на Київщині. На еміґрації працювали на різних роботах, а в останні роки вже перебували на пенсії.

Прилога: Чек на 4,700.00 дол.

Від душі бажаю повних успіхів у діяльності Відділу Українознавства при Гарвардському Університеті на добро і славу України!

З глибокою пошаною,
Евдокія Поліщук
Філядельфія, Па

25 листопада 1976 р.

Хв. Український Науковий Інститут Гарвардського Університету

З початком цього місяця ми одержали від Вас звернення про грошову пожертву на УНІГУ. Дуже дякуємо за пригадку а також перепрошуємо, що не відгукнулися на бенкетові запрошення чого причиною є (одне з нас: Осип) старечі недомагання, серцеві ускладнення і від більш 7 років ходжу потрохи при палиці та вже найгірше, що майже оглух. Отже товариство такого типа (глухмана) понурого серед розентузіязмованого товариства навряд чи доцільне. Але при цьому хочемо Вас запевнити, що всіми нашими справами, а й світовими подіями живо інтересуємося і переживаємо і в доступній нам формі, відгукуємося.

Оце долучаємо тут чек на суму $600.00 (шістьсот) ам. дол., що разом із попередніми пожертвами в сумі $1,400.00 буде тепер $2,000.00 ще й з гаком коли врахувати $20.00 за льотерійні квитки в лютому ц. р.

Ми сподіваємося, що Ваш тяжкий і жертвенний труд доведе до успішного завершення цього преважливого задуму та бажаємо Вам багато здоров'я, сил і видержливости. Від нас складаємо Вам сердечну подяку за труди для нашої загальної справи. Слава Вам!

З наближаючими Святами Різдва Христового і Нового Року засилаємо Щасливих Свят і Нового Року!

Осип і Марія Марусяк
Філядельфія, Па.

Філядельфія, 3 січня, 1977 р.

Високоповажаний Пане Тарнавський!

В залученні пересилаю чек на $200.00 і цим вирівнюю здеклярованих $1,000.00 що дає мені право бути на списку меценатів Ф.К.У. В 1968 році я вплатив першу рату і тоді зовсім не думав, що з цього щось путнього вийде. Потім перейшов на емеретуру і вже було мені важко сплачувати і тому так довго це тривало.

З належною пошаною,
М. Субтельний

писаний в січні 1968 року між ГЕ ФКУ та Гарвардським університетом вимагав вкладу українського капіталу в сумі одного мільйона долярів. Цей капітал є інвестований нині Гарвардським університетом і заробіток з цього капіталу має оплачувати три катедри українознавства, що дає девятдесять тисяч долярів річного бюджету, тобто тридцять тисяч на одну катедру. Ця сума іде на покриття платні професора, лікарського забезпечення, пенсійного фонду, платні секретарки та інші адміністраційні витрати.

Сьогодні, після інфляції і втрати вартости доляра, всі ці кошти виносять понад пятдесять тисяч долярів річно в кожній катедрі і тому, що наш договір з Гарвардським університетом каже, що всі дефіцити, які виринають мають бути покривані із загального гарвардського фонду, університет тепер зобовязаний доплачувати, і доплачує около шістдесять тисяч долярів річно до бюджету трьох катедр. Обраховуючи нашвидко, вартість української інвестиції в сумі одного мільйона вісімсот тисяч долярів, яка була здійснена в 1972 році, на базі 5%-го заробітку річно, зросла нині до трьох мілійона долярів. Це становить прибуток вартости одного мілійона двістатисяч долярів через чотири роки, що являється 13.7% поступовим річним зростом(Compund annual growth rate.) Можна сміло ствердити, що важко сьогодні знайти в профісійно-фінансових колах установу, яка через останніх чотири роки може похвалитися подібним успіхом, **а між всіма українськими установами не знайдеться ні одної,** щоб мала хоч половину цього успіху. Вже через декілька років для ново-офундованих катедр поляків, греків, японців та інших, Гарвардський університет вимагає вкладу одного мілійона долярів за одну катедру. Тут варта ще згадати, що у вище подані числа з яких користають українські катедри не враховується кільканадцять тисяч долярів припадкового вкладу зі сторони Гарварду на покриття утримання будинку де приміщується УНІГУ помимо того, що фундація для інституту не є ще сплачена й Інститут після існуючого права не повинен би ще діяти та користати з цього будинку. Згаданий "припадковий вклад" також оплачує огрівання, освітлення будинку, стипендії, що їх одержують студенти, закуп книжок, кошти катальоґування книжок та багато інших дрібних коштів. Якщо б точніше це все підсумувати то дійсний зиск для українців з гарвардської інвестиції був би ще більш імпозантним ніж це подано вгорі.

До вище згаданої справи треба додати ще одну важну точку, а саме, що не зважаючи на деталі договору між ФКУ і Гарвардом, витривалість кожного договору залежить від спосібности чинників договору виконати свій обовязок. Обіцянки легко робити, але їх дотримання вимагає відповідних засобів та праці. Для інформації подаємо поверхово декілька чисел, що говоритимуть про фінансову спосібність Гарвардського університету, якого вивінувальний фонд доходить до **півтора біліона долярів.** Тут не враховується вартість нерухомих реальностей, річних пожертв, що зуживаються в даному році, як і інші маєтки. Щоб порівняти вивінувальний фонд Гарвардського університету з іншими університетами треба було б злити фонди Єйл університету, Колюбії, Принстон і Юніверситі оф Пенсильвенія. З фінансового боку Гарвардський капітал являється феноменом не тільки між університетами, але і між іншими фінансовими установами світу. Їхня фінансова господарка є одна з найкращих у світі, постійно збільшуючи капітал не тільки новими фондами, але й поважним заробітком з інвестицій. Цей могутній маєток запевнює нас всіх, що наш договір не тільки є правосильним, але що за ним стоїть кольосальний капітал для його здійснення. Кошт науки кожного року підноситься до гори і дефіцит між нашим вкладовим капіталом, а майбутнім коштом утримання катедр буде постійно збільшуватись, але Гарвардський університет буде в дальшій силі покривати цей дефіцит через наступні не роки, а цілі століття. Його фінансова потужність уможливлює його самостійність та обєктивність, бо ізолює цю установу від фінансових криз, політичних впливів, як і інших переходових течій. Науково і фінансово, Гарвардський університет має найкращий "кредит" з поміж всіх університетів в цілому світі. І це є фактична правда! В загальному, українська громада є дуже жертвенна. Українці що року видають мілійон, два, або й більше долярів на церкву, молодечі організації, політичні цілі, чи суспільно-культурні проєкти. Одначе число національно-свідомих українців у вільному світі, є відносно мале, а тим же і наші фінансові засоби є дуже обмежені. Ми не можемо дозволити собі на люксуси що їх позволяють собі інші національні групи, які є в два, п'ять, або і в десять разів більші від нас. Кожний українець повинен числитися з кожним доляром, що він його жертує, і повинен вимагати від кожної установи відповідного розчислення з тих грошей. Ми повинні знати, яку користь приносить наша жертвенність і чи ми часом не переплачуємо за товар, що нам свої і чужі стараються продати. Часто буває, що ціль є дуже добра, але люди, які господарять нею не дають собі ради у виконанні та послідовності даної праці, не вміють скористати з даного капіталу, чи обставин. Вже минає перше століття, як ми поселилися у вільнім світі, і де за тих сто років ми стоїмо у мистецтві, шкільництві, політиці, в церковних справах, не говорячи вже про індустрію? Де ми стоїмо у вищій науці? Що про нас знають чужинці і де вони з нами та з нашими інтересами зустрічаються? Як виглядає наше лице на зовні, і чи взагалі його маємо? Чи маємо ми яке небудь політичне представництво у Вашинґтоні, мистецьке в Ню Йорку, чи в Парижі? Громада повинна вимагати, щоб кожна установа старалася виробити собі довір'я своєю працею, бо ми — українці не маємо успіхів за останніх тридцять років, хоч вложено поважні гроші для різних цілей, які давно вже перейшли кільканадцять мілійонів долярів. Громадське довір'я повинно бути заслужене, а не вимагане, як і громадська жертвенність не повинна бути надуживана. Основна причина, чому Гарвардський університет зумів зібрати такий кольосальний капітал, — це довіря, яке тягнеться там через триста років його існування. Він заслужив собі на це довіря не тільки в Америці, але й в міжнародніх колах, завдяки якості своєї наукової праці та фінансової господарки. Чи нам українцям належиться менше за наші гроші від своїх установ? Нехай же кожний зокрема це основно передумає і дасть собі відповідь сам. Одначе чесно, без фантазії, бо говоримо тут мовою розуму та сумління.

Редакція "Українського Гарварду"
Відповідальний Редактор: Роман Шраменко

Редакційна Колеґія:

Галина Дуда — Петро Палюх
Едвард Касінець — Камілія Смородська
Уляна Пасічник — Люба Мазяр

НАЙБІЛЬШ ЗАГРОЖЕНІ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

р., строк закінчення кари 1981 р.) — тяжке недіягнозоване захворювання нирок, астенічний стан, сильна загальна охлялість, гіпотонія, часті виснажливі кривавлення матиці.

ІРИНА СЕНИК (в ув'язнені 15 років, останній арешт в 1972 р., строк закінчення кари 1981 р.) — тяжке пошкодження хребта, яке дістала під час першого „поправного" строку; інвалід, потребує розвантажно-корегуючий корсет (начальство не дає дозволу на одержання корсету); гіпертонічна недуга. На весні 1976 р. у стані, близькому до гіпертонічної кризи, була посаджена в карцер на 15 діб. Її звільнили з карцера на четверту добу в зв'язку з гіпертонічною кризою. Відправлена назад до табору.

СТЕФАНІЯ ШАБАТУРА (в ув'язненні з 1972 р., 12 січня закінчився п'ятирічний строк ув'язнення в таборі, залишилось три роки заслання; етапована на заслання в Красноярський край).

До арешту була практично здоровою, тепер — тяжке недіягнозоване шлункове захворіння — сильні болі в околиці підшлункової залози, шлунка і в околиці поясниці; слабість, охлялість. Потребує клінічного огляду. Більшу частину часу ув'язнення в таборі Шабатуру тримали у внутрішньо таборовій тюрмі, часто на карцерній нормі харчування, а також в карцері. Медичної допомоги їй не давали, або давали навмисно недобросовісно; протестуючи проти цього, С. Шабатура заявила про свою відмову від медичної допомоги на час перебування в таборі.

Всі жінки-в'язні страждають на виснажливі кровотечі матиці.

Табори суворого режиму в Мордовській АССР [установа ЖХ 385]

У списку хворих в'язнів: Паруйр Айрикян, Маркосян, Владімір Осипов, Петро Сартаков, Сергій Салдатов, Людовіцас Симутіс, Юрій Храмцов, і три українці:

ВАСИЛЬ ЛІСОВИЙ (в ув'язненні з 1972 р., строк закінчення кари 1984 р.) — хронічний гепатит, хронічний коліт, хронічний гайморит, нейдодермит; вроджена вада серця, ревматизм.

ВАСИЛЬ СТУС (в ув'язненні з 1972 р., після відбуття строку позбавлення волі в таборі у січні 1977 етапований на заслання; строк закінчення кари 1979 р.) — виразкова хвороба шлунка в дуже тяжкій формі з частими вертаннями, кровотечами; врешті-решт у кінці 1975 р. була зроблена операція — стан після резекції шлунка, стан аж до сьогоднішнього дня дуже тяжкий. Гіпертонічна хвороба. Не зважаючи на вельми тяжкий стан, зазнавав покарань, в тому його влітку 1976 року двічі вкидали в карцер на довгі строки.

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ (в ув'язненні коло 7-ми років, останній арешт в 1972 р., строк закінчення кари 1984 р.) — гіпертонічна хвороба, тяжкі болі голови; артрозоартрит плечевого суглобу (рука мусить перебувати в стані спокою, але Чорновола примушують працювати на швацькій машині); хронічний фарингит.

Табори суворого режиму на Уралі, Пермська область [установа ВС 385]

ДМИТРО БАСАРАБ (в ув'язненні з 1953 р., строк закінчення кари 1978 р.) — гіпертонічна хвороба третього степеня, атеросклероза, кардіосклероза, аневризм міокарда, двічі зазнав інфаркта,... хвороба серця. Має другу групу інвалідности.

СТЕПАН САПЕЛЯК (1930 р. народження, у в'язниці з 1973 р., строк закінчення кари 1978 або 1980?) — тяжка гипертонія з юнацьких років сильні болі голови; вельми виснажений. Влітку 1976 р. етапований із табору ч.36 до Владімірської в'язниці, але дані про те, що він у Владімірі, відсутні. З весни 1975 р. і аж до літа 1976 р. його піддавали жорстоким переслідуванням і покаранням; від літа 1976 р. до вивозу з табору його в більшості тримали в карцері і в ПКТ. (Від Сапеляка вимагали брехливих зізнань, зречення-відмови від його переконань тощо).

ВАЛЕРІЙ МАРЧЕНКО (1947р. народження, в ув'язненні з 1973 р., строк закінчення кари 1982 р.) — тяжка форма хронічного нефриту, сильне виснаження (дистрофія). Марченко працює на шитті мішків, за невиконування норми виробітку піддається покаранням (часто позбавляють крамнички і под.)

ВАСИЛЬ ПІДГОРОДЕЦЬКИЙ (в ув'язненні з 1951 р., строк закінчення кари 1981 р.) — мав інвалідність; восени 1974 р. позбавлений інвалідности — за „негативний вплив на оточення". Дуже хворе серце. Не зважаючи на це періодично зазнає покарань, в тому — карцером.

ЄВГЕН ПРОНЮК(1942 р. народження, в ув'язненні з 1972 р., строк закінчення кари 1984р.) — туберкульоза, активно прогресує, спльовує кров'ю. В кінці 1976р. біля 4-ох місяців перебував у таборовій лікарні: стан не покращав. Чи(кашляючи) виділює палички Коха — нам невідомо. Ще до арешту числився на обліку туберкульозного диспансеру; активний процес в легенях був зупинений операцією (витята частина легені); тепер процесзактивізувався, перейшов на другу легеню.

ОЛЕКСАНДЕР СЕРГІЄНКО (в ув'язненні з 1972р. строк закінчення кари 1982 р.) — туберкульоза легенів, у цьому часі можливо десемінірована. Значився на обліку в туберкульозному диспансері з 1951р. Сергієнко з грудня 1973р. по грудень 1976р. перебував у Владімірській тюрмі; у грудні етапований, очевидно, назад до табору, в якому перебував до тюрми.

ІВАН СВІТЛИЧНИЙ (в ув'язненні з 1972р., строк закінчення кари 1984р.) — церебральна гіпертонія, ангіоспазми, періодичні церебрально-судинні кризи. Постійні дуже сильні болі голови, часто різкі провали пам'яти, неможливість скупчити увагу. Інвалід третьої групи — нема пальців на правій руці. Не зважаючи на все це — не звільнений від примусової праці. З літа—осени 1976р. його примушують до тяжкої праці на пресі, в цеху, де шум і гуркіт.

(В цьому розділі подані ще прізвища хворих в'язнів: ГІМПУ (нечітко), С. КОВАЛЬОВА, Й. МЕНДЕЛЕВИЧА і Р. ЗАГРАБЯНА).

Осуджені за політичними мотивами, за пофальшованими обвинуваченнями, що перебувають у різних кримінальних таборах.

ВЛАДІМІР АРХАНГЕЛЬСЬКИЙ, МУСТАФА ДЖЕМІЛЕВ, ОЛЕКСАНДЕР ФЕЛЬДМАН (з України) і д-р МИХАЙЛО ШТЕРН (з України).

Політичні засланці.

ВОЛОДИМИР ГАНДЗЮК (біля 50-ти років, приблизно 12 років пробув в ув'язненні, з січня 1976р. після довгого нестерпного етапу перебуває на засланні у Томській Області. Туберкульоза хребта і суглобів, деформуюча остеохондроза. Інвалід.

ПАВЛО КАМПОВ (біля 50 років, відбув 6 років у політтаборі суворого режиму, на заслання етапований в червні 1976р., строк — 2 роки) — туберкульоза легенів, атрофія очних нервів — йому загрожує сліпота; серцева недостатність. Не може працювати і не має засобів для існування. КАМПОВ — математик, кандидат фізико-математичних наук, до арешту працював викладачем (Ужгородський університет); працювати за фахом не дають з „політичних міркувань".

МИКОЛА ГОРБАЛЬ (був в ув'язненні 5 років; в листопаді 1975 р. етапований на заслання, після двох місяців нестерпного етапу — на засланні, перший час без жодних засобів до існування, без пожитків) — туберкульоза легенів.

АНАТОЛІЙ МАРЧЕНКО(пробув у ув'язненні 11 років; на засланні з весни 1975р., строк закінчення кари — 1978 р.) — Поліневрит з появою короткотривалого паралічу. Хронічний двосторонній отит внутрішнього вуха (після хвороби менінгіту в в'язниці); після звільнення необхідного лікування не діставав, тому що перебував під наглядом міліції. Глухота стає щораз повнішою; хронічний тяжкий гастрит.

ПОМЕР ОЛЕКСА ГРИЩЕНКО

(Закінчення зі стор. 1-ої)

роки в Царгороді" (1930) і Україна моїх блакитних днів" (1952), дві книжки, що появилися спершу французькою, а згодом українською мовами. Далі прийшли „Мої зустрічі і розмови з французькими мистцями" (1964), що частинно були друковані в „Свободі", і „Роки бурі і натиску" (1967). За високі літературні прикмети цих двох творів він був обраний почесним членом ОУП „Слово".

Перша монографія про творчість Грищенка появилася у в-ві АНУМ-у заходами Павла Ковжуна 1934 р.; французькою мовою існують монографії Рене-Жана, директора королівських музеїв у Брюсселі (1948), і французько-англійська монографія п'яти авторів, Париж 1964. Картини Грищенка знаходяться в багатьох музеях Европи й Америки. Його картини у Львівському музеї були знищені в половині 50-их рр., але його прізвище згадується в українських совєтських виданнях. В українських колекціях в Америці знаходиться тепер понад 400 творів покійного мистця.

Грищенко своїм неспокійним і стихійним мазком передав з великою суґестивною силою образи природи, завжди насичуючи їх ліричним теплом. Це була типова його українська риса, яку він майстерно поєднував з вишуканим французьким естетичним смаком. Він належав до найбільш улюблених у нашому суспільстві майстрів пензля і він далі житиме у своїх творах, кожен з яких був для нього самого життєвим переживанням. Відійшов великий майстер, один з найбільших у нашому мистецтві.

С. Гординський

Ділимося з Громадянством, Учительством і Учнями Рідних Шкіл сумною вісткою, що 8 лютого 1977 р. в Нюарку, Н. Дж., ненадійно, упокоїлася в Бозі

бл. п.

Мгр ОКСАНА ТАРНАВСЬКА

довголітня й активна учителька, до останньої хвилини життя, нашої школи, визначний педагог та великий приятель молоді.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 11 лютого 1977 р. з заведення Литвина о год. 9:30 ранку до Української Католицької Церкви св. Ів. Хрестителя при Сенфорд Авеню, а опісля на цвинтар Евергрін, Гілсайд, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

•

Опечаленій Родині Покійної складаємо вислови глибокого співчуття.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
та Т-во РІДНА ШКОЛА
в Нюарку-Ірвінгтоні, Н. Дж.

•

Замість квітів на свіжу могилу, складаємо 100.00 дол. на стипендійний фонд для вищих студій українознавства.

Ділимось великим смутком з Приятелями, Знайомими та всею Українською Громадою, що по короткій, але тяжкій недузі, відійшов у Вічність, наш Любий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІД та БРАТ, засланець Сибіру, бувший головний дорадник Цукро-Централі України

сл. п. поручник, інженер

ТРОХИМ ПУГАЧ-ЛЕСИК

народжений 4-го серпня 1895 р. на Полковничих Хуторах Київщини.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почнуться в суботу, 12-го лютого 1977 р. о год. 12 в полудне, в Катедрі св. Володимира в Ню Йорку, а відтак на православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Молимось, щоб Бог оселив Душу Його там, де всі віддані Борці за Волю українського народу спочивають, а земля прийнятої Ним нової Батьківщина була легкою для змученого тіла.

Вдова — АНТОНІНА
Син — інж. ВІТАЛІЙ з дружиною МАРІЄЮ
Внук — інж. ВОЛОДИМИР з дружиною РОМОЮ
Внучка — студентка політехніки ОЛЕНА
Правнуки — ВОЛОДИМИР, ВІТАЛІЙ і ІОЛАНДА
Дочка — інж. ВІРА ЛЕСИК-ДОРОЖИНСЬКА
До болю люблені і виховані Ним онуки студенти — ДАНИЛО та ОЛЕКСАНДЕР ЛЕСИК-ДОРОЖИНСЬКІ
Брат — д-р ТЕОДОР з Родиною

Січневі імпрези української громади в Чікаґо

Сильні морози, що навістили вітряне місто над озером Мічіген — Чікаґо, дещо ускладнили зорганізування українських імпрез, але не зупинили.

Після Різдвяних Свят, що їх урочисто відсвяткувано в усіх українських церквах, — почалися традиційні Маланки. І так, дня 15-го січня ц.р. в залі Голден Тіяра відбулася 289 ма з черги традиційна Маланка Осередку СУМА ім. М. Павлушкова з участю поверх 800 гостей —презентацією дебютанток-сумівок, що їх приготовила Стефанія Остапчук та окремою програмою зустрічі Нового Року. До танців грали дві оркестри: „Веселі Часи" — місцева та „Червона Рута" з Сиракюз.

Того ж самого дня в залі Ферера-Менор відбулась Маланка нашої кредитівки „Самопоміч". До танців грала оркестра „Кордсмен", аранжером був Л. Цепинський. На півдні Чікаго відбулась Маланка Осередку СУМА ім. полк. І. Богуна.

Дня 22-го січня у залі „О, Гера ін" відбулась 31-ша з черги традиційна Маланка Українського православного собору св. Володимира з участю біля 600 гостей і виступом „Міс Маямі" — Наталки Сидор. Цього дня на передмісті Чікаго в Палатайні відбулась Маланка Осередку СУМА ім. полк. Д. Вітовського, де до танців грала молода оркестра сумівців „Промінь".

Дня 23-го січня, після Молебня в соборі свв. Володимира і Ольги в наміренні Українського Народу, — перед собором з участю ветеранів відбулося урочисте вивішення Українського Прапору з спеціяльною програмою, для відзначення 59-ої річниці Проголошення України Самостійною Державою.

Дня 29-го січня 1977 в готелі Чікаго-Шератон відбувся величавий Бенкет для відзначення 59-ої річниці Проголошення Української Незалежности з участю понад 600 осіб публіки, обох Єпископів, численного духовенства, багатьох представників інших етнічних груп та представників американських урядових установ. Програму бенкету відкрив голова Відділу УККА М. Панасюк, а господарем був адв. Ю. Куляс. Головну, коротку, але глибоку змістом промову виголосив головний предсідник УНСоюзу Й. Лисоґір. Нагороду „Чоловік Року" за 1976 р. п. посадника Чікаго Р. Дейлі відібрав теперішній посадник Чікаго М. Баландик, якого присутні привітали гучними оплесками і вставанням з місць. Нагороду „Українець Року" — одержав Єпископ Ярослав Габро, що гарною українською мовою подякував Відділові УККА за таке відзначення. Спеціяльні відзначення одержали: о. протопресвітер Ф. Білецький — настоятель Українського православного собору св. Володимира в Чікаго, Катерина Доманчук-Баран, Дейвид Рот та Лері Вайнтравб.

У мистецькій частині виступав Ансамбль Бандуристів ОДУМ під кер. П.А. Луппо. Відспіванням українського національного гимну закінчено цей вдалий, добре зорганізований бенкет.

Дня 6-го лютого ц.р. молодечі організації Чікаго: СУМА, ОДУМ, і Пласт відзначатимуть Крутянські Роковини, Соборною Панахидою в соборі свв. Володимира і Ольги, а відтак Святочним Апелем з окремою програмою для відзначення героїчної смерти 300 студентів і юнаків, що полягли на полі бою, — боронячи доступ до серця України — столиці Києва.

М. Яремко.

Пам'яті Юлі Тутки

У четвер, 16 грудня м.р., раптово відійшла у вічність на 65-му році життя бл.п. Юля Тутка з дому Налисник. Довший час у неї були недомагання з очима і поволі вона почала втрачати зір. Останньо хоча перебула дві тяжкі операції на очі, однаще вже читати не могла і вже дуже мало бачила.

Блаженної пам'яті Юля Тутка народилася в Опарівці на Лемківщині. У 1930 роках працювала в Кракові в Т-ві „Просвіта", але цю працю вона мусіла перервати, бо польська влада заарештувала її і вивезла до Берези Катузької. З вибухом Першої світової війни бл. п. Юля Тутка пішки прийшла разом з іншими в'язнями до Львова, а відтак під час німецької окупації перейшла нелегально кордон коло Перемишля. У тому часі, вона на Лемківщині організувала дитячі садки та вишколювала садівничок. Перед приходом большевиків вона виїхала до Чехо-Словаччини, а відтак до Німеччини.

У 1947 році бл. п. Юля Тутка виемігрувала до Америки, замешкавши в Бостоні, і зразу кинулася у вир праці для свого народу. З приїздом нових емігрантів, вона разом з іншими панями шукала для них праці і приміщення, а навіть забирала їх до себе на помешкання, заки вони змогли влаштуватись.

Окрім цього бл. п. Юля Тутка своєю кропіткою і невсипущою працею старалася принести користь Бостонській українській громаді. Вона була одна з організаторів церкви, членом першого Т-ва Об'єднання Українців в Бостоні, членкою і активним працівничкою в УККА та членкою і невсипущою робітницею в Союзі Українок в Бостоні. Усе своє життя бл. п. Юля Тутка була повною посвяти працівничкою на церковній та народній ниві, як в Україні, так тут на еміграції. Її шляхетна сповнена приязню для інших вдача, її безустанна турбота про добро інших залишились в пам'яті всіх цих, що знали Покійну — шанували її і любили.

Похорон відбувся 20-го грудня м.р. при численній участи родини, приятелів і знайомих та парохіян з похоронного заведення Володимира Бойка до церкви Царя Христа в Бостоні. Опісля перевезено тлінні останки Покійної на цвинтар в Мовнт Говп. Бл. п. Юля Тутка залишила опечаленого глибоким смутком мужа Володимира, сестер з родинами — Марію Ярому, Катерину Дедовець, Теклю Зебняк, Ольгу Турчин з мужем Миколою і Тасю Налисник, а також сестер в Україні: Пелягію Налисник та Олену Хруняк, братову — Марію Налисник, брата в Польщі — Івана Налисника та ближчу і дальшу родину в діяспорі.

Н.Н.

Перший іспит

Нашим читачам певне надокучили вже безчисленні дописи про Свята Державности в містах, містечках і передмістях цієї країни. Але за цими нібито монотонними дописами скривається один яскравий і вимовний факт — Свято Державности України вже глибоко ввійшло в душу, в почуття й думки нашої широкої громади, воно стало новим масовим національним обрядом, обрядом державним, так як досі був у нас—і далі є—глибоко закорінений культурний обряд — Шевченкових роковин.

І ось — ще одно Свято й ще один допис:

Недавно створений Відділ УККА в Лонгайлендських передмістях Нью Йорку — „Центрального Квінсі" влаштував також своє перше Свято Державности, в неділю, 30-го січня, в залі церкви Покрова Богоматері в Озон Парку. І заля й публіка й програма вечора були невеликі й скромні, але атмосфера Свята, як завжди в цьому симпатичному осередку, була по-родинному тепла, а патріотичні почуття—непідроблені.

Палке й захоплююче вступне слово сказав місцевий парох, о. крилошанин Любомир Мудрий. Доповідь — по-науковому приготовлену, історично-інформаційну, читав також член місцевої громади, відомий наш науковець, проф. д-р Василь Лев. Співав церковний хор, що його дуже добре підготовив його диригент, проф. Богдан Крушельницький. Особливо його „Вкраїно, Мати!" (Косенка) звучало направду могутньо й захоплююче, аж дивно для такого начебто невеликого хору. Далі, знову же таки з місцевих артистичних сил, ми почули по-мистецьки виконані пісні відомого сопрана, Валентини Жили-Наливайко. Диригент хору дав слухачам приємну й в програмі не зазначену несподіванку —скрипкове сольо „Думки" Гайворонського.

Решту програми виконали молодечі сили — учні Школи Українознавства, сумівці й пластуни. Насамперед — милий появою й звучанням ансамбль бандуристів ОЧСУ в Гемпстеді („В'язанка пісень"). Також невеликий дитячий хор під диригентурою Жили-Наливайко захопив присутніх піснею „Лелеченьки" з кінофільму „Сон" і повстанською піснею. Було й декілька декламацій молоді, з них вирізнялася прекрасна декламація сестер—сумівок Ірини й Ліди Квасній, а також симпатичний виступ учениці 8 кляси ШУ—Н. Гончаренко.

Фортепіяновий акомпаньямент програми виконував Тарас Левицький.

Новий Відділ УККА задовільно склав свій перший іспит. Свято Державности Центрального Квінсу відбулося з повним успіхом.

П.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 12-го ЛЮТОГО 1977 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори 5-ва св. Володимира 130 Відд. о год. 5 по пол. у приміщенні скарбника Відділу п. А. Гнатишина при 100 2-га авс. (3 поверх). На порядку — вибір нової управи. Проситься чл. прибути. — В. Піх, гол., Ю. Юрків, секр.

НЕДІЛЯ, 20 ЛЮТОГО 1977 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Звичайні річні загальні збори 204 Відділ ім. А. Гончаренка в домівці ОУА „Самопоміч", 98 2-га Аве. о год. 4 по пол. На порядку нарад звіти урядників, К. Комісії, вибір управи на 1977 р. та обговорення організаційної кампанії на 1977 р. На Збори запрошено представників Екзекутиви. Проситься чл. про якнайчисленнішу участь в зборах. По закінченні нарад — перекуска. — Управа Відділу.

Діти колядують!

Дозвольте колядувати!... Народження Твоє, Христе, Боже наш... Від хати до хати... Вітали діти парафіян і прихильників школи Українознавства при парафії св. Юрія Переможця в Міннеаполісі, Міннесота. Діти—друге покоління, дітей, народжених на еміграції, батьки яких покинули Україну понад тридцять років тому. Для одних дітей це не була вже новина, а для інших, що вперше прийшли до української школи—перміною. „Цікавіше, ніж Трік енд Тріт на Галовин",—казали вони.

Школа ця невелика, але в добрих руках, в руках досвідчених учителів. Школа для дітей, в родині яких переважає англійська мова. Засада управи школи—ні одна дитина не сміє бути поза українською школою, а батьки повинні привозити дітей і допомагати їм працювати над мовою.

Зранку, в суботу, 8-го січня, на другий день Різдва діти відспівали Службу Божу, прикрасили ялинку в церковній залі для свого свята на неділю, а потім поїхали з Колядою хоча температура була -15 ступенів Фаренгейта. Але діти з приємністю співали колядки, бо їх радісно вітали, сердечно обдаровуючи печивом та цукерками. В багатьох місцях слухаючи спів дітей, у людей появлялася непрошена сльоза. О сьомій год. вечора розвезли дітей по домах, а у неділю, 9-го січня, не дивлячись на мороз -33 ступені, всі діти були в церкві, в цей бо день на них чекала гарно прибрана ялинка з подарунками, зпонзорована Управою парафії.

Батьки з учителями приготовили обід, на який запросили всіх присутніх у церкві. Перед обідом була програма. Відкрили її Різдвяним тропарем, який відспівали діти. Митрофорний прот. о. Андрій Кість поблагословив страви. Керівник школи інж. Валентина Єрмоленко привітала присутніх від імени школи з Різдвом Христовим, всім побажавши з Новим Роком доброго здоров'я та довгих щасливих літ.

Програма переплііталася хоровим співом колядок і українських пісень з деклямаціями дітей. Діти колядували й всім на залі до кого не змогли заїхати у суботу. Рясні оплески і щирі сльози на очах були нагородою дітям за їхню подвійну працю — бажання опанувати тяжку для них мову.

В кінці програми солістка Христина Еллiот заспівала „В полі, полі...", а діти підхоплювали і бажали всім „Щедрий вечір, Добрий вечір..." Присутні висловлювали своє захоплення і казали, що діти зробили великий поступ. У керівника школи просили слова бажаючі висловити свою вдячність за мило проведений час, за працю з дітьми. Керівник школи дякувала всім за їх теплі слова, за дар на Коляду для школи, дякувала учителям за допомогу й в праці.

Діти були втомлені, але щасливі своїм успіхом. Щасливі були батьки, бабуні й дідусі, бачучи своїх діточок на виступі перед такою великою авдиторією, а для дітей це буде пам'яткою на ціле життя.

Наталія Кібець

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

винесено ряд конкретних постанов в справі спільної дії в обороні прав людини в Україні.

Після дискусії рішено переводити працю в поточному році під гаслом „1977 — Рік захисту українського політичного в'язня і української культури" із закликом до Секретаріяту СКВУ проголосити це гасло для українців в усіх країнах їхнього поселення.

З черги проф. Лев Добрянський, президент УККА, зложив обширний звіт про свою діяльність у Вашингтоні, попередивши її згадкою, що покійний посадник Чікаго Ричард Дейлі був великим приятелем українців, який вірив у слушність змагань українського народу і їх систематично піддержував.

Книга про 200-річчя ЗСА та поневолені народи вже є в стадії закінчення і незабаром буде на ринку. Проф. Л. Добрянський був офіційно запрошений на інавгурацію президента Картера, де зустрінув багато осіб з політичного світу.

Відзначення 22-го Січня у Вашингтоні пройшло успішно в Палаті Репрезентантів, як теж спеціяльна програма в Будинку Рейбирна, хоч він сам не міг бути присутнім з огляду на дводенну конференцію про американсько-совєтські відносини, яку він організував та якою він проводив. Конференція, в якій взяло участь 22 визначних американських та англійських спеціялістів та яку піддержала АФП-КІО, порушила ряд проблем поневолених націй, передусім України. Президент УККА твердив, що на весні цього року відбудеться подібна конференція, темою якої будуть поневолені неросійські народи СССР, робітничий рух в СССР та комуністичний Китай.

Проф. Добрянський далі звітував про підготовку нової резолюції в Конґресі про відновлення українських Церков в Україні, яку, між іншими спонзорувативме новообраний сен. з Нью Йорку, Патрик Мойнген.

При кінці, проф. Добрянський висунув новий проєкт для УККА, а саме: закупна більшого приміщення у Вашінгтоні для „Шевченківського Центру" недалеко від пам'ятника Шевченка. Такий осередок мав би служити таким цілям, як приміщення для інформаційного Бюра, відповідної Бібліотеки та архіву, і подібне. Рішено, щоб проф. Добрянський виготовив на письмі короткий плян для ширшого обміркування Екзекутивою УККА та його Відділами.

Конференція в Чікаґо, Ілл.

З черги мгр Іван Базарко подав, що в днях 11, 12, і 13 лютого 1977 року відбудеться спеціяльна конференція в Чікаго, Ілл., з різними представниками, а саме зустріч з Головною Управою Українського Лікарського Т-ва Північної Америки для полагодження по-конгресового конфлікту; наради Відділів УККА центрально-західних стейтів; зустріч з представниками місцевих організацій при спільній вечері та конференція в справі створення Крайової Господарської Ради, в якій візьмуть участь представники УККА, Братських Союзів, Централі Українських Кооператив, Ліги Щадниць і Союз Українських Купців і Промисловців.

Ред. Ігнат Білинський реферував справу проєкту праці і фондів СКВУ на 1977 рік, як теж зміни персоналу в Секретаріяті та інші справи, зв'язані з участю УККА в СКВУ. Пленарне річне засідання Секретаріяту СКВУ запляноване в днях 19-20 березня 1977 року в Торонті.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ТАРЗАН, Ч. 7702. — Атака

Гляньте!... Місяць сховався за хмари... Вистріліть ще одну освітлювальну ракету!... Ми ж мусимо бачити ціль заки почнемо стріляти! Вони атакують!!!